კვირა, 1918 წ. ქრისტეშობისთვის 22 № 246

ფელიეტონი მეოთხე

კვირა, 1918 წ. ქრისტეშობისთვის 22 №246

ფასი თბილისში და პროვინციაში 50 კაპ. რკ. გზის სადგურებზე 60 კაპ.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

საქართველო

რ ე დ ა ქ ც ი ა

საგაზეთო მასალა უნდა იყოს დაწერილი გარკვეულად და ერთ გვერდზე. წერილში უნდა აღნიშნული იყოს **ავტორის ვინაობა** და მისამართი. უპირობოთ გამოგზავნილი მასალა უფასოთ ითვლება. **დაუბეჭდავი** საგაზეთო მასალა არ ინახება და რედაქცია არავითარ მიწერ-მოწერას მის შესახებ არ კისრულობს.

რედაქცია ღიაა დილის 9—3 საათამდის, გარდა უქმე დღისა. სარედაქციო საქმეების გამო პირადათ მოლაპარაკება შეიძლება ამავ დროს.

მისამართი: თბილისი, სასახლის ქუჩა, № 5, ქართული ქარვასლა. ფოსტის ადრესი: თბილისი, ფოსტის ყუთი № 76. ტელეგ. ადრესი: თბილისი, „საქართველო“

კ ო ნ ტ ო რ ა

„საქართველოზე“ ხელის მოწერა მიიღება მხოლოდ სამი თვით და ეღირება—25 მ. თვეში (მხოლოდ ქალაქში) 10 მანეთი. ცალკე № 50 კ. **განცხადების ფასი** სტრიქონი პეტიტისა პირველ გვერდზე 1 მან. უკანასკნელზე—80 კაპ. საქართველოს გარეშე მიღებულ განცხადებათა ფასი ორჯერ მეტია. **სამგლოვიარო განცხადება** თითოჯერ 20 მანეთი. მისამართის გამოცვლა ღირს 3 მან. ფული და წერილები, რაც კონტორას შეეხება, უნდა გამოიგზავნოს კონტორის სახელზე. საჩქარო განცხადებანი უნდა მოტანილ იქნას არა უგვიანეს $1^1/_2$ საათისა კონტორაში. კონტორა ღიაა დილის 10 (ახ. დრ.) საათიდან 3 საათამდე.

ტელეფონი რედაქციისა და კონტორისა **15—73**

უკანასკნელი ცნობები

საქართველოს მთავრობამ სომხეთის მთავრობისაგან ომის გამოცხადების ნოტა მიიღო.

საქართველო-სომხეთ შორის დიპლომატიური ურთიერთობა შესწყდა.

საქართველოს ჯარების მთავარსარდლად ბორჩალოს ასპარეზზე სამხედრო მინისტრის ამხანაგი გენ. გედევანიშვილი დაინიშნა.

საქართველო-სომხეთის საზღვრები დაიკეტა.

თბილისის გენ.-გუბერნატორად შ. მაღლაკელიძე დაინიშნა.

თბილისში ფრანგ-ინგლისელთა მისია ჩამოვიდა.

დელეგაცია გუშინ მთავრობის თავმჯდომარეს წარუდგა.

ბათომში ამერიკის მისია ჩამოვიდა.

გერმანიის მთავრობა აღმოსავლეთ პრუსიას თვითგამორკვევის უფლებას ანიჭებს.

დონ-კონგში პოლონეთის წინააღმდეგ დემონსტრაცია იმართება.

ტრიესტი ინტერნაციონალურ ნავსადგურად იმართება.

ჩეხოსლოვაკთა პრეზიდენტი მასარიკი რომში ჩავიდა.

გულდამწვარი დედა ბარბარე, ძმები: იოსები და ივანე, დები: ნინა და მარიამ გობეჩიები აუწყებენ ნათესავთვ, მეგობართ და ნაცნობთ, რომ კვირას, 22 ქრისტეშობისთვეს, 12 საათზე ქვაშვეთის ეკლესიაში გადახდილ იქნება საყვარელ და დაუვიწყარ

ვლადიმერ პავლეს ძე გობეჩიას

ნახევარი წლის პანაშვიდი 2—1963—2

ღრმათ დამწუხრებულნი მეუღლე დათიკო გიორგის ძე შვილებითურთ თამარა და ნადიათი ქურდევანიძეები დედა და მამა ოლღა და იასონ აბაზაძეები, დები სონა შაბურიშვილისა და რახიელ ფარესაშვილისა აუწყებენ ნათესავთა და ნაცნობთ რომ დილით 21 ამ თვისას უდროოთ გარდაიცვალა ხანმოკლე ავადმყოფობის გამო უძვირფასესი საყვარელი და დაუვიწყარი პირველისა მეუღლე, მეორისა დედა, მესამისა შვილი და მეოთხისა და

ნინა იასონის ასული ქურდევანიძისა

პანაშვიდები მუდამ დღე 6 საათზედ, დაკრძალვა იქნება წმ. ნიკოლოზის ეკლესიაში 24 ქრისტეშობისთვეს დილით 11 საათზედ მოხდება გამოსვენება ახალციხის შესახვევიდან. 1—1969—1

იოსებ ზაქარიას ძე ქურდიანი აუწყებს ნათესავებს და ნაცნობთ, რომ კვირას, 22 ქრისტეშობისთვეს ანჩხატის ტაძარში იქნება გადახდილი ორმოცი დღის წირვა და პანაშვიდი დაუვიწყარ მისი მეუღლის

ნინო ალექსანდრეს ასულის ქურდიანის

სულის მოსახსენებლათ. პანაშვიდი დღის 12 საათზე. 1—1965—1

პირველ ცხენოსანთა პოლკის სარდალი და ოფიცრები იუწყებიან რომ სადახლოსთან გმირულად განგმირულის

ანდრია ნესტორის ძე დადიანის

ჩამოსვენება მოხდება დღეს, ქვაშვეთის ეკლესიაში. წირვა დილის 11 საათზედ. 1—1976—1

პირველ ცხენოსანთა პოლკის კომანდირი და ოფიცრები ამით აცხადებენ, რომ მტერთან ბრძოლის დროს სადახლოსთან მოკლულ იქმნა როტმისტრი

თავადი ანდრია ნესტორის ძე

დადიანი

პანაშვიდი ყოველ დღე, დღის 12 საათზე, ქვაშვეთის წმიდა გიორგის ეკლესიაში. დამარხვის დღე ცალკე იქნება გამოცხადებული. 2—1966—1

მეუღლე, ვერა თავად ალექსანდრეს ასული დადიანისა და ძმა ვლადიმერ ნესტორის ძე დადიანი აუწყებენ ნათესავთა და ნაცნობთ რომ სადახლოსთან ბრძოლის დროს მოკლულ იქმნა როტმისტრი პირველი ქართული ცხენოსანთა რაზმის

თავად ანდრია ნესტორის ძე

დადიანი

მცხედარს გამოასვენებენ ქვაშვეთის ეკლესიიდან წირვის და პანაშვიდის შემდეგ. დღეს კვირას ქრისტეშობისთვის 22-ს გაასვენებენ თბილისის სადგურზედ და დაკრძალვა მოხდება ქალ. ქუთაისში ხუთშაბათს 26 ქრისტეშობისთვეს. 2—1964—1

ქართული კლუბი

დღეს, ქრისტეშობისთვის 22-ს, დილის 11 საათზე, გაიმართება

ეროვნულ-დემოკრატიულ პარტიის

მ ი ტ ი ნ გ ი

სიტყვებს წარმოსთქვამენ:

გვაზავა გიორგი, წერეთელი ვასილ და **ემუხვარი ვლადიმერ.**

საკითხი: **ომი სომხეთთან.**

სახელმწიფო თეატრი

საოპერო დასი ეკლესიისა

დღეს, 22 ქრისტეშობისთვეს, დილით, წარმოდგენილი იქნება

ივგენი ონეგინი

მონაწილეობენ ქ-ნნი: ბანდენოვისა, იანსა, ზორინა; ბ-ნნი მოლჩანოვი, ინაშვილი, ისეკი.

დასაწყისი 12 საათზე.

საღამოთი, ქ-ნ ალეშკოს, იანსას, ზალიპსკის მონაწილეობით:

რ უ ს ა ლ კ ა

დასაწყისი საღამოს 7 ნახ. საათზე. — ადგილების ფასი ხელმისაწვდომია.

სამშაბათს, 24 ქრისტეშობისთვეს, სარაჯიშვილის მონაწილეობით **„მარგალიტების მაძიებელნი“.**

ოთხშაბათს 25 ქრისტეშობისთვეს, ალეშკოს, ზალიპსკის, პოლიაევას მონაწილეობით **„ზაზა“.**

ხუთშაბათს, 26 ქრისტეშობისთვეს, საბანეევას, სარაჯიშვილის და ნიკოლსკის მონაწილეობით **„ლაკმე“.**

შაბათს, 28 ქრისტეშობისთვეს ი. ა. სამოსუდის ბენეფისი **„ჰოფმანის ზღაპრები“** მონაწილეობას მიიღებენ საბანეევა, შულგინა, შვამბერგი, ზალიპსკი და ნიკოლსკი.

29 მარიამობისთვეს (ახ. სტ.)

ბელორეჩინსკის 9 ვერსით მოშორებულ ფშეხოვსკაიას მახლობლად (ტუაპსე-არმავირის რაიონი) ბრძოლის დროს

უკვალოდ დაიკარგა

1-ლ ქართულ საარტილერიო ბრიგადის მე-6-ე ბატარეის კანონირი **დავით არონის ძე ელიგულაშვილი.**

ვინც მის შესახებ რაიმე სარწმუნო ცნობების მოწოდებას შესძლებს დაბეჯითებით ვთხოვთ

ჯილდოს მიღებით

შეგვატყობინოს გულდათუთქულ მშობლებს შემდეგის მისამართით: ქ. ქუთაისი მიხაილის ქ. საკუთ. სახლი არონ იაკობის ძე ელიგულაშვილს. (12—1956—6)

თბილისის ქართველ ქალთა საზოგადოება

დღეს, ქრისტეშობისთვის 22-ს, დილის 10 საათზე, იწვევს არაჩვეულებრივ

საზოგადო კრებას

საბაიე „ძმურ ნუგეშში“.

გ ა ნ ც ხ ა დ ე ბ ა

თანახმად საქართველოს დემოკრატიულ რესპუბლიკის მთავრობის განკარგულებისა

დგება მოხალისეთა სამი რაზმები

სადაც საქართველოს ყველა მოქალაქეს შეუძლიან ჩაწერა, მათ გარდა, რომლებიც ეხლა უკვე მსახურებენ საქართველოს ლაშქარში და გარდა ჯ.-კაცთა, რომლებიც მოწვეულნი არიან.

მოწვეულ ჯარისკაცად ითვლებიან **1892, 1893, 1894, 1895, 1896, 1897** და **1898,** წლებში დაბადებული ახალგაზდები.

1. ყველა მოხალისეთ, რომლებიც მსახურებენ სხვა და სხვა დაწესებულებაში—ადგილები შეენახებათ. 2. სამხედრო მოქმედების გათავების შემდეგ თავისუფალნი იქნებიან. 3. უბედურ შემთხვევაში მათი ოჯახები უზრუნველყოფილი იქნებიან.

რაზმების შედგენა დავალებული აქვს გენ.-მაიორ მაღალაშვილს, გენ.-მაიორ ფურცელაძეს; (გიორგი) პოლკოვნიკებს: კარგარეთელს, ბ. ინწკვირელს, დ ქარცივაძეს და ტ. ართმელაძეს.

ჩაწერა შეიძლება ბარიათინის ქუჩაზე, სამხედრო სამინისტროში ყოველ დღე დილის 9 საათიდან — 14 საათამდე და 16 საათ. — 18 საათამდე.

მოხალისეთა რაზმების ხელმძღვანელი გენ.-მაიორი **მაღალაშვილი.**

19 ქრისტეშობისთვე, ქ. თბილისი. 5—2

ყოველდღიური პოლიტიკური და ლიტერატურული გაზეთი

საქართველო

მიიღება ხელის მოწერა 1919 წლისათვის

ხელის მოწერის ფასი:

ერთი წლით	150 მანეთი.
ნახევარი წლით	75 „
სამი თვით	40 „
ერთი თვით (მხოლოდ თბილისში)	15 „

მისამართი: თბილისი, სასახლის ქუჩა, № 5, ქართული ქარვასლა.

ფოსტის ადრესი: თბილისი, გაზ. საქართველოს კონტორა, ფოსტის ყუთი № 76.

ტელეგრაფის ადრესი: თბილისი „საქართველო“.

კონტორაში ხელის მოწერა მიიღება დილის 9 საათიდან 3 საათამდე და საღამოს 6 საათიდან 8 საათამდე. უქმე დღეებში 10—1 საათ.

ხელის მომწერს, რომელიც გაზეთის ფასს გარდა კიდევ 10 მანეთს შემოიტანს წლის ბოლომდე მიეცემა

გენერალი ქიქოძის წიგნი ეროვნული ენერგია

(კრებული წერილებისა)

რასიული გრძნობა

მტკიცე ნაბიჯით ჩვენი ჯარი გზას იკაფავს სომხეთის ზეგანისაკენ. კიდევ რავდენიმე გამარჯვება და გადალახული იქნება ლორის კარი და ბამბაკის მაღლობები. შემდეგ პირდაპირი გზა მიდის გუმბრისა და ერევნისაკენ.

მაგრამ ჩვენს წინსვლას ყოველი აზრი დაეკარგება თუ ახლად დაპყრობილი პოზიციები არ დავიმკვიდრეთ საბოლოოდ. არ კმარა სტრატეგიულ პუნქტებში ერთგული მოდარაჯე რაზმების ჩაყენება. თუ სადარაჯო პოსტების გარშემო სომხობის მჭიდრო მოსახლეობა დარჩა, სულ ერთია, ჩვენს ჯარისკაცებს ყელებს გამოსჭრიან პირველ მოხერხებულ შემთხვევაში.

ჩვენ დღეს სომხობასთან ნამდვილ რასიულ ომს ვაწარმოებთ. ამ ომმა უნდა გადასწყვიტოს ვინ იბატონებს კავკასიაში. ჩვენს მხარეზეა ბიოლოგიური და კულტურული უპირატესობა, აგრეთვე ისტორიული ტრადიციაც. ჩვენი მოწინააღმდეგის მხარეზეა სასოწარკვეთილების მიერ ნაკარნახევი თავხედობა. სომხობამ დღეს სასწორზე უნდა დასდოს ყველაფერი რაც კი გააჩნია, მიტომ რომ დღეს საბოლოოდ სწყდება ამ ძველი რასის პოლიტიკური ბედი. ეს ხალხი ერთს დროს რომაელებს ებრძოდა. შემდეგ ბიზანტიას სომხურმა დინასტიამ მისცა მთელი რიგი ბრწყინვალე იმპერატორებისა. მაგრამ მონგოლებმა და ოსმალებმა მოსდრიკეს და გამოხრეს ტიგრან დიდის სამეფო და ახლა ბედისწერამ ჩვენ დაგვაკისრა უმადური ვალდებულება ეს დიდი ტრაგედია coup de grâce-ით დავამთავროთ.

შინაგანი უკმაყოფილებით შეასრულებს ამ ვალდებულებას ქართველი ერი, რადგან არც რაინდული სულგრძელობა და არც ეგოისტური გრძნობა ქართველ ხალხს არ უკარნახებს სომხის ერის პოლიტიკურ მკვლელობას. ჩვენი ეროვნული ინტერესი მხოლოდ იმას მოითხოვს, რომ სომხობამ პირი იბრუნოს ანატოლიისა და კილიკიისკენ, როგორც ეს დიდი ომის დასაწყისში მოხდა. ჩვენ რკინის არგუმენტებით უნდა დავუმტკიცოთ არარატის პოლიტიკოსებს, რომ საქართველო არ წარმოადგენს უუმცირესი წინააღმდეგობის ხაზს და სომხეთის სახელმწიფოს აშენება შეიძლება ან ვანის ტბის გარშემო ან სულ არ შეიძლება.

ეს მით უფრო საჭიროა, რომ სომხის ეროვნულს პოლიტიკას უეჭველი რყევა და გაორება დაეტყო ბოლო [illegible] ომის [illegible] სომხობამ და თურქობამ ერთმანეთი სჩანთქეს, ინგლისის გამარჯვებამ და კონსტანტინოპოლის ზავმა არ გაამართლა გადაჭარბებული იმედები. შეიძლება დიდი სომხეთის ცალიერი ზეგანის დასახლება მეტს ენერგიას მოითხოვდეს ვიდრე მტკვრის ხეობის დმპყრობა? მით უმეტეს, რომ ეს ხეობა ალაგ ალაგ დასერილია სომხის ახალშენებით.

ეს სრულიადაც შემთხვევითი მოვლენა არ არის, რომ არარატის რესპუბლიკის ულტიმატუმი ორაზროვნად და ბუნდოვნათ არის შედგენილი. ფეხზელ ტერიტორიულ პრეტენზიებს საფუძვლად უძევს მისტიური მისწრაფება ნაყოფიერი და მზიანი ველებისაკენ. თუ ხრამსა და თრიალეთის მთებს მიაღწიეს, შემდეგ შეუძლებელი გახდება მათი შეჩერება. სომხის მოსახლეობის ზვავი ჩამოწვება მტკვრის ხეობაში და თბილისის მიდამოებს მოუვა ის რაც წინათ ჯავახეთსა, აბოცსა და ტაშირს მოუვიდა. მაშინ აღმოსავლეთი საქართველო წელში გაწყდება და ბოლო მოეღება ჩვენი თაობის ოცნებას კულტურულ აღორძინებაზე.

ამ საფრთხის თავიდან ასაცილებლად არ კმარან სამხედრო გამარჯვებანი. საჭიროა რომ ქართველმა გლეხმა საბოლოოდ დაიმკვიდროს ქართველი ჯარის კაცის მიერ დაპყრობილი პოზიციები. ხმლიან ქართველს ქედი უნდა გაუმაგროს თოხიანმა და წალდიანმა ქართველმა. წინააღმდეგ შემთხვევაში უნაყოფოთ ჩაიკლის სისხლის მსხვერპლი.

თანამედროვე საერთაშორისო ომმა უცილობლად დაამტკიცა, რომ ეროვნებათა კავშირის სახელმწიფო ადვილად იშლება მთლიან ეროვნულ სახელმწიფოსთან შეჯახებაში. რუსეთისა, ავსტრია-ჰუნგრეთისა და ოსმალეთის გაკვეთილიდან საქართველომ შესაფერი პრაქტიკული დასკვნა უნდა გააკეთოს. არა სიძლიერის, არამედ სისუსტის წყაროდ გადაიქცევა ჩვენთვის ლორი და ჯავახეთი, თუ ეს პროვინციები ქართველმა ახალშენებმა არ დაიჭირა. საბედნიეროდ ამის ძალა შეგვწევს კიდეც. საკმაოა რომ მეგრელი და იმერელი გლეხობა ამოძრავდეს, მისი ტალღები ადვილად გადალეკს ჯავახეთის ქედს.

ერთი საუკუნე არც კია რაც სომხები ჯავახეთსა და წალკას ჰფლობენ. ხალხთა ცხოვრებაში ეს ვადა არ კმა-

ჩვენი გაზეთის კანტორასთან დაარსდა „საქართველოს“ რედაქციის ფონდი.
დაეხმარეთ ფონდის გაძლიერებას!

აღმსდგარი საქართველო

დღევანდელი მეომარი საქართველო ის არ არის, რაც რუსეთის მონობაში იყო. არც ის, რაც იყო რუსთა მონობამდე ოთხი-ხუთი საუკუნის მიმდინარეობაში. არც ისაა, რაც დამოუკიდებლობის ექვსი თვის განმავლობაში... რაც იყო ჩვიდმეტ ქრისტეშობისთვემდე!

იგი სულ სხვაა, მისი სახიერება მარტოოდენ ერთი წარსული ობოლ-დიდება საუკუნის გაცოცხლებაა. დღევანდელი საქართველო აღმსდგარი მეთორმეტე საუკუნის საქართველოა.

ქართველთა მიწა-წყალი დღეს შეერთებულია ისე, როგორც მაშინ. წარხოცილია მიჯნები საქართველოს ნაწილთა შორის, როგორც მაშინ.

არის მხოლოდ ერთი სხეული, ერთი ორგანიზმი,—როგორც ეს იყო მაშინ: საქართველოს სხეული.

დღეს ქართველობა ერთ ბირთვად გაისკვნა. ამ ბირთვშია ჩატენილი ათას წელთა ტრადიცია და ვინ იცის რამდენი ათასი წლის მომავალი ცხოვრების პოტენცია. მთელი წარსული, მთელი აწმყო, მთელი მომავალი,—აქტიურს ენერგიაშია დაგროვილი.

არის მხოლოდ ერთი სული, **საქართველოს სული.**

საქართველოს ერთ სხეულში საქართველოს ერთი სულია,—როგორც ობოლ-დიდებასაუკუნის საქართველოში!

ამ ერთ სხეულს გამუკვეთელს და ამ ერთ სულს დაურღვეველს **ერთ საქართველოს** დღეს მეუფეობს ერთი ძალა, ერთი მთავრობა.

ასე იყო ობოლ-დიდება საუკუნის საქართველოში.

საქართველოს და მის მთავრობის ნებისყოფა და გარდაწყვეტილება დღეს ერთმანეთში ჩაწნილ-ჩახლართულია;—ასე იყო ობოლი დიდება საუკუნეში.

ეს საქართველო აღძრულია ერთი გრძნობით. ერთი რწმენა უნათებს ენერგიას. ერთი გარდა[illegible] ტილება და მიზანი სწვავს მის საციცხლო მასალას. ასეთი საქართველო დიდი ხანია არ ყოფილა ასეთი საქართველო ქართველს არა ჰყოლია შვიდასი წელიწადია!

დიდება მას!

დღეს ყველას ერთი ტაძარი გვწამს, როგორც ეს იყო საქართველოს დიდების საუკუნეში. ეს ტაძარია სამშობლო...

სასწაული იყო მეთორმეტე საუკუნის საქართველო იმ პირობებში და იმ ამალათ შორის.

ჩვიდმეტ ქრისტეშობისთვის ამიერი საქართველო თავის სასწაულს იწყებს.

ამ პირობებსა და ამალათ შორის მეომარმა საქართველომ ობოლი დიდება უნდა აღადგინოს.

ახალი ქართველი ბრძოლის ველზე დაფნის ხეს რტებს დაამტვრევს და მოწიწებით შეამკობს აღმსდგარ საქართველოს!

სპ. კედია.

ერი ვერაგი

მე არ ვაკუთვნე ეს ტიტული ჰაიასტანელთ: იგი მათივე სახელოვან ისტორიკოსის მოსე ქორენელის მიერ ბოძებულია ჯერ კიდევ მე-X საუკუნეში. აი რა მარგალიტებით ამკობს თავის ერს, როდესაც ასრულებს იგი თავის „დიდი სომხეთის ისტორიის“ მესამე და უკანასკნელ თავს:

„ვითარ გამოვთქვა უკუღმართობა და ყველა ის უბედურება, რაც რომ გვიღუპავს ჩვენს ქვეყანას და მრისხანე მომავალით გვექადება? ვინ დაიტირებს ჩემთან ერთად ჩემი ერის გათახსირებას? აღზდექ, იერემიავ? აღზდექ და გვაუწყე შენს წინასწარმეტყველებაში უბედურება და დამცირება, რაც განვიცადეთ, ან რაც გველის ბედის უკუღმართ ჩარხისაგან!

„ვინა ვართ, ან რა ვართ! ვინა გვყვანან ჩვენ წინამძღვრებად? რა სხვისი საკუთრების დასამკვიდრებლად. რასები არ კვდებიან, მხოლოდ სახეს იცვლიან დროების მიმდინარეობაში. იქ სადაც საშუალ[illegible] საუკუნეებში ლიპარიტ ორბელიანი [illegible] სარგის ჯაყელი ბრწყინავდა, დღ[illegible] ბრძოლით გზას იკაფავს უსახელო ქართველი გვარდიელი. თანამედროვე ქართველი დემოკრატია თავის უფლებას აცხადებს არისტოკრატიის მიერ ნაანდერძევ მემკვიდრეობაზე. იღვიძებენ დავიწყებული სახეები და იდეები; დიდი ბაგრატიონების საქართველოსა და დემოკრატიულ რესპუბლიკის შუა ტრადიციის ჯაჭვი იბმება.

„მასწავლებელნი ცრუნი, უმეცარნი და ბრიყვნი, რომელთაც ოქროთი და ვერცხლით გამოაცხადეს თავი თვისი მწყემსებად. გული მათი სავსეა მზაკვრობით და სულმან წმიდამან მიტომ დასტოვა, განერინა. უტიფარნი და ვერაგნი მგლებად გარდიქმნენ, რათა დაჰფლითონ ცხოვარნი ღვთისა.

„ბერ-მონაზონნი პირმოთნენი, გულით ზვიადნი, ცრუ ამპარტავნი, რომელთაც უყვართ უფროორე გაკიცხვა სხვათა, ვიდრე თავიანთ ნაკლულევანებათა დანახვა. უქმი მეტყველნი, ზარმაცნი, აროარას მცოდნენი და სხვათა ურცხვი მასწავლებელნი-

„უმართლო მხედრები, არ მცნობნი თავიანთ წოდებისა და ხარისხისა, შეუწყნარებელნი მკილავნი და მძარცველნი, ღირსნი აკაზაკთა და მეკობართა მეგობრობისა.

„მთავარნი მეამბოხენი, ქურდთა ამხანაგები, ფლიდნი, მაცდურნი, ყოვლად ველურნი და ძუნწნი, გაუმაძღარნი, მძარცველნი, გარეწარნი, უსინდისონი, თანაზიარნი უმზგავს მონათა თვისთა.

„მოსამართლენი უკაცურნი, ცბიერნი, არ-მცნობნი კანონისა და წესიერებისა, მოყვარულნი ჩხუბისა და დავიდარაბისა!

„ყველანი მოკლებულნი არიან სათნოებას და სიყვარულს, კაცთმოძულეობამ მათმა არ უწყის სირცხვილი და მისი სიწითლე“!.. *)

არა, შორს წაგვიყვანს პირუთვნელ ქორენელიდან ამონაწერი. რაც გამოვამზეურეთ, საცნობად ისიც ჰკმარა, თუმცა ჩვენ დიდი ხანია უამიტატოდაც კარგად ვიცოდით, ვინც იყვნენ ჩვენდა მეზობლად მოსულნი.

მაგრამ არის ხშირად მდგომარეობა, როდესაც ცოდნას გვერდს უხვევთ და კეთილგონიერების კარნახს ყურს უგდებთ, რათა შეგონებით შეაჩერო თავგასული მოწინააღმდეგე შენი. ასეთი საშუალებანი ქართველმა ერმა მრავლიდან-მრავალი ამოსწურა, ვიდრე არ მოხდა ის „რაც უნდა მომხდარიყო“, როგორც გულწრფელად აღიარა დღევანდელ ჩვენი ერის ბედის მოსაჭე ნ. ჟორდანიამ.

[illegible] ასე უსაზღვრო იქნებოდა, ვინ იფიქრებდა? განა ჰაიასტანელნი არ იყვნენ, რომ დღიდან რევოლიუციის გამოცხადებისა, ევროპას ამცნეს თავისი-თავი, როგორც მოწინავე ერისა, რომელსაც დროშაზე საკაკობრიო იდეალები დაეწერნა? სად არიან მათი რევოლიუციონერი ხალხიფები, რომელნიც საპოპულიაროდ მხოლოდ ერთი დღით მოგვეჩვენნენ, რომ საერთაშორისო ნიღაბით მოგვპაროდნენ?

სად არიან ჰაიასტანელთა სოციალისტი რეგენტები, ტრიუმვირები კუდში მიყოლებულ მთელი რიგი სამოქალაქო კომისრებით, სამხედრო პრეფექტებით და გენერლებით, რომელნიც ჩვენს ქვეყანაში ჩამოსვლისას პროკლამაციებით აუწყებდენ თავიანთ უკიდურესობას სოციალიზმის საკითხში, თითქოს მთელი ქვეყნიერების ბედ-იღბალი თან მოეტანათ? რატომ არ მოდიან, რატომ ძირს არ დასდებენ ვერაგობის ქარაქაშიდან ამოწვდილ მახვილს, რატომ არა ჰსურთ სადაო საკითხები მშვიდობიანად გადაჭრილ იქმნეს ადგილობრივ კონფერენციის მოწვევით? ნუ თუ სოციალიზმს მხოლოდ შაუმიანის ჩამოსვლა ნიშნავდა და დაფნას—კაჩაზნუნი და არამის ამოწვდილი მახვილი? სადღაა მაშ საკაკობრიო იდეალები? რატომ აღარ გაისმის საყვირი სამართლიანობისა, ძმობა-ერთობისა და სიყვარულისა? მაგრამ რომელი ძმობა-ერთობა შეუძლიან ერს ვერაგს, რომლის ძვალ-რბილში მუხანათობაა გამჯდარი? რა ერთობა უნდა დაამყაროს ერმა, რომელიც ისტორიულად ცნობილია მუხანათობისა და მზაკვრობის ერთეულად? რა სიყვარული და კეთილმეზობლური განწყობილება შეუძლიან იმ ერს, რომლის ჩაფხუტიანი კალმოსნები ჩალხუშიანების სახით მსოფლიოს უჭედავდნენ ათასნაირ ცილის წამებით? რა სოციალიზმის სამსახური შეეძლო ისტორიულად კაცთმოძულე ერს „მგელთა თანამგზავრს“, რომელსაც მეზობლის ბედნიერებით თვალები უბრმავდებოდა, მხოლოდ იმიტომ, რომ ღმერთმა არ მისცა არც წარსულში და არც ეხლა ლაღი სახელმწიფოებრივი ამშენებლობის უნარი, რომლის ფსიხიკა მხოლოდ რღვევა და ნგრევა, ღალატი, რომლის ღიმილი მხოლოდ მატყუარი მახეა, რომ მოგეპაროს და ქედიდან მახვილი ჩაგცეს?

მაგრამ არაა უბედურობა, რომელსაც კეთილი ნაყოფიც არ მოჰქონდეს. ჰაიასტანელთა ვერაგულმა თავდასხმამ უდიდესი სამსახური გაუწია ჩვენს ერს, სახელდობრ ის, რომ მან 17 დეკემბრის საპარლამენტო სხდომაზე შეგვაერთა ყველანი, „ერთი ფიქრი გვაფიქრებინა“ და გვათქმევინა დღემდის საჭუმანო და გამოუთქმელი:

„არ არსებობს პარტია...

არსებობს მხოლოდ—Patria!

არასოდეს ჩვენი ერი არ ყოფილა ასე ერთსულოვნად აღფრთოვანებული, როგორც დღეს, როდესაც ჰაიასტანელებმა ვეღარ გაუძლეს დაგუბებულ სიბოროტესა და თვითვე ჩამოიდღლიქეს ჭუჭყიანი ხელებით შეთითხნული სოციალისტური ნიღაბი.

თვით ჩვენმა სოციალ-დემოკრატიამაც კი საშინელება იგრძნო უნიღაბოთა სახეზე ასე საზარლად გამომეტყველი ზიზღისა და ბოროტების დანახვაზე და ქოჩორზე ხელწავლებულმა წამოიკივლა:

„ქმარა, სალაპარაკო არა გვაქვს რა!*)

უკვე დაინგრა ჩვენებურ სოციალისტთა პოეტური ილლუზიები. დღეს ყველანი ერთი დროშის ქვეშ სდგანან და გვწამს კიდეც, რომ დასრულდა საქართველოს საგოდებელი, კვლავ აღდგნენ გმირნი, რომელნიც სამშობლოს საკურთხეველს აღფრთოვანებით შეეწირებიან. ქართლის დედაც განთავისუფლდა! იგი წინასწარვე დაფნას ჰხსნის ჭაღარა ციხე-კოშკების ნანგრევებზე მამა-პაპათა მიერ ჩამოკიდებულს, რომ აელვარებულ გამარჯვებულ მახვილით დაბრუნებულს შვილებს სატრიუმფო თაღებზე დაახვედროს!

ჩვენსკენ დადუმებულ საუკუნის დიდება მოიმღერს!

ვერაგ ერს კი ალბად გამოუჩნდება მეოცე საუკუნის მოსე ქორენელი, რომელიც ახალს იერემიას ძებნას შეუდგება.

ერი ვერაგი ღირსია საუკუნო გლოვა-ვაებისა და დამცირებისა!

დ. კასრაძე.

პრესსა

„ბორბა“ გეგეჭკორის პოლიტიკაზე.

ჩვენ გაზეთში დაბეჭდილ წერილებს ბ. ევ. გეგეჭკორის პოლიტიკაზე ეხება გაზეთი „ბორბა“. მოსალოდნელი იყო, უფრო „ერთობას“ დაეცვა ბ. ე. გეგეჭკორი. მაგრამ, ალბად მინისტრის ინტერნაციონალისტობის რეპუტაციის შესანახად უკვე „ბორბა“ ამჯობინეს. უფრო კარგი კი იქნებოდა ამ გაზეთს ეს როლი არ ეკისრა, რადგან, ჩვენ გვეგონა, რომ გეგეჭქორი ამ შეცდომებს, თუ იმას შეგნებულად სჩადიოდა, შეცდომად მიიღებდა.

„ბორბას“ წერილებიდან კი სჩანს, რომ აქ არის ერთგვარი სისტემა და არც აპირობენ ამ სისტემის შეცვლას და სცდილობენ კიდეც გაამართლონ.

ჩვენ ავნიშნეთ, თუ როგორ მიგვიახლოვა ამ პოლიტიკურმა კურსმა ეროვნულ კატასტროფას, რომელიც ჯერ კიდევ არ არის თავიდან აცილებული

„ბორბა“ კითხულობს: რა მიზანი აქვს „საქართველოს“, როცა ასე ებრძვის მთავრობის საგარეო პოლიტიკას, იმ ზავის პოლიტიკას, რომლის წყალობით ყველასთვის უდავოა დღევანდელ კონფლიქტში საქართველოს რესპუბლიკის სამართლე“...

გუშინდელ წერილში „ბორბა“ გეგეთანხმებოდა გეგეჭკორის შეცდომაში, მხოლოთ ამბობდა, რომ ამ შეცდომას იმდენი ზარალი არ მიუყენებია საქართველოსთვის, რომ დასწონოს მორალური გამარჯვება რაც გვაქვს მშვიდობიანობის დაცვაშია.“

„ბორბა“-მ უნდა იცოდეს, რომ არავის ეეჭვებოდა ქართველი ხალხის მშვიდობიანობა,—მანამდისაც სანამ ს.-დემოკრატები შეადგენდენ მთავრობას.

გადამატებულ მშვიდობიანობას, რომელსაც საფუძველათ უფრო საეჭვო მიზნები არის, ვინემ საქართველოს დაცვა, შეუძლია დაღუპვამდი მიგვიყვანოს.

სომხებს, რომ ტფილისი აეღოთ ჩვენი მინისტრის მშვიდობის მოყვარეობაში ეჭვს არავინ მიიტანდა, მაგრამ რა ფასი ექნებოდა ამას.

სანამდი კაცს მოჰკლავდენ, საჭიროა რომ იმან თავი დაიცვას. სიკვდილის შემდეგ გამართლება მარტო კლერიკალებს სწამთ. მაგრამ ამგვარი „პარაჟენცული“ ლოგიკა ახალი არ არის „ბორბი“-ს პუბლიცისტებისთვის, ჯერ კიდევ რუსეთში უცდიათ მათ თავიანთი თავი და ბ. გეგეჭკორს მათი ვექილობა არ გამოადგება...

* * *

სომხეთ-საქართველოს ომის შესახებ.

„ჟოლოვურდი ძაინ“ (№ 86 20 ქრისტეშობისთვისა) კვლავ მშვიდობიანობისაკენ მოუწოდებს ორივე მებრძოლ მხარეს. მაგრამ გაზეთი გრძნობს რომ მისი სუსტი ხმა უძლურია დაადუმოს ამეტყველებული თოფ-ზარბაზნები და ეძებს ორივე ერის წრეში ავტორიტეტულ ძალას რომელიც დადგება ზავის პოზიციაზე და დააჯერებს ორივე მთავრობას და დაითანხმოს მშვიდობიანობაზე, მაგრამ ის ვერ პოულობს ასეთ ძალას არსებულ პოლიტიკურ პარტიებში და ჯგუფებში: **სოც.-რევოლუციონერები,** ქართველების გამოკლებით, მტრები იყვნენ და არიან საქართველოს დამოუკიდებლობისა; **კადეტები** აგრეთვე ებრძვიან ამ დამოუკიდებლობას. ერთად-ერთი პარტია რომელსაც შეეძლო თავს ედვა ეს საქმე იყო სოც.-დემ., მაგრამ დღეს აღარც ის ვარგა, რადგან დაიშალა და ინტერნაციონალური პარტია აღარ არის, წმინდა ქართულ პარტიად იქცა. მაშ ვინ უნდა უშველოს საქმეს?

„ეს საქმე უნდა იტვირთონ ორივე ერის ეროვნულმა მიმართულებებმა (ეროვნულად ვსთვლით ჩვენ ქართველ სოციალ-დემოკრატიასაც), რომელნიც შეპყრობილნი არ არიან ბრმა შოვინიზმით და უპასუხისმგებლო ავანტიურიზმით. მაგრამ ეს მიმდინარეობანი ჯერ ან არ არიან ორგანიზაციულად ჩამოყალიბებული, ან მოქცეული არიან ისეთ პარტიებში, რომელთაგანაც შესდგება ორივე ერის მთავრობები. და ეს გარემოება უეჭველად დაასუსტებს ამ ელემენტების გავლენას მებრძოლ მხარეებზე.

მაგრამ ჩვენ დარწმუნებული ვართ, რომ სომხურ და ქართულ საზოგადოებათა მოწინავე ელემენტები ვერ შეურიგდებიან სისხლის-ღვრის გაგრძელებას და ყოველ ღონეს იხმარენ შექმნილ უთანხმოების გამოსასწორებლად. სომხის საზოგადოების წმინდა მოვალეობას შეადგენს განუმარტოს სომხის ხალხის მასსებს, რომ ქართველ საზოგადოებაში ყველა შოვინისტები არ არიან, და თვით ე. გეგეჭკორის ყოფნა საქართველოს მთავრობაში, როგორც გარეშე საქმეთა მინისტრისა, ყველა მშვიდობის მოყვარე ელემენტებისათვის იმის საბუთი უნდა იყოს, რომ ზავის საქმე ჯერ დაღუპული არ არის.

კერძოდ სომხური სახალხო პარტიის საქართველოში მყოფი ორგანიზაციები მთელ თავის ზნეობრივი გავლენა მოიხმარონ, რომ შეთანხმების გზა გამოძებნონ საქართველოს და სომხეთის მთავრობათა შორის“.

ჩვენ უკვე ვთქვით და ვიმეორებთ, რომ სამშვიდობო კონფერენციებზე ლაპარაკი დღეს გვიანია.—„სადაც გონიერება არა სჭრის, იქ იარაღმა უნდა გადასჭრას საქმე“, როგორც სთქვა ბ. ნოე ჟორდანიამ საქართველოს პარლამენტის უკანასკნელ სხდომაზე.

—

სომხური პრესა

სომხების დაგვიანებული მშვიდობის მოყვარულს „ჟოლოვორი ძაინ“ (№ 87, 21 ქრისტეშობისთვის) ათავსებს სომხურ სახალხო პარტიის შემდეგ დადგენილებას სომეხ-ქართველთა ომის გამო:

სომხურ სახალხო პარტიის ცენტრალურმა კომიტეტმა 19 დეკემბრის სხდომაზე იქონია მსჯელობა სომეხ-ქართველთა შეტაკების შესახებ ლორში და ახალქალაქში და ქართველ სომეხთა კეთილ მეზობლურ ურთიერთობის აღდგენის აუცილებლობა აღიარა და დაადგინა:

1. სრულიად შეუწყნარებლად მიგვაჩნია სომეხ-ქართველთა შორის სამხედრო მოქმედებანი და ენერგიულ პროტესტს ვაცხადებთ ამ უაზრო სისხლის ღვრის წინააღმდეგ.

მოვითხოვთ სასწრაფო დაზავებას რის შემდეგაც დაუყოვნებლივ უნდა შეიკრიბოს სომეხ-ქართველთა კონფერენცია ყველა სადაო საკითხების ერთმანერთთან შეთანხმებით გადასაჭრელად.

3. თუ ამ გზით მოკლე ვადაში შეთანხმება არ მოხდა, უნდა მივმართოთ ორივე მეზობელ სახელმწიფოსათვის სავალდებულო არბიტრაჟს.“

საკვირველია, რატომ დაიგვიანა სომხების სახალხო პარტიამ თავის მშვიდობიანობა, როცა დაშნაკელები იარაღს აჟღარუნებდენ და თავიანთ პარლამენტში ერთხმად დაადგინეს კონფერენციაზე არ დასწრებოდენ, ნუ თუ ეგონათ, რომ ქართველი ხალხი ასე იოლად დასთმობდა თავის საზღვრებს...

ქრონიკა

ძეგვის ხიდის ამფეთქებლების საქმე. გუშინ დაიწყო ძეგვის ხიდის ამფეთქებლების საქმის გარჩევა. უმთავრესი ბრალდებული ინჟინერი ჰოლკოვნიკი შმაგაილო დანაშაულობაში გამოტყდა და განაცხადა, რომ ხიდი ააფეთქა ინგლისელების დავალებით და ის მოქმედებდა როგორც ინგლისის აგენტი გერმანელების წინააღმდეგ და საქართველოს საწინააღმდეგო კი არაფერი აქვს.

საქმის გარჩევა გაგრძელდება რამოდენიმე დღეს. დაწვრილებითი ანგარიში შემდეგ №-ში.

ქართულ ტეხნიკურ საზოგადოებაში. დღეს, 22 დეკემბერს, დილის 11 საათზე, ფრეილინის ქ., № 11, შესდგება არაჩვეულებრივი საზოგადო კრება ქუთულ ტეხნიკურ საზოგადოებისა. განსახილველია: სამშობლოსათვის ტეხნიკური ძალების დახმარების საკითხი.

— სამშაბათს, 24 დეკემბერს, საღამოს 6 საათზე, ფრეილინის ქ., № 11, შესდგება საერობო და სამუნიციპალო სექციის კრება.

— ოთხშაბათს, 25 დეკემბერს, საღამოს 7 საათზე, ფრეილინის ქ., № 11 ინჟ. ს. კირკისალოვი წაიკითხავს მოხსენებას შემდეგ თემაზე: „ელექტრონული რკინის გზები საქართველოს რკინის გზათა ელექტრონ ფიკაციასთან დამოკიდებულებაში“.

დემოკრატიული კლუბი „მუშტაიდი“. დღეს, 22 ქრისტეშობისთვეს დემ. კლ. არს. ქარ. სახ. წარ. მმარ. წრე. მართავს წარმოდგენას მსახიობ ბ. ფრანგიშვილის საბენეფისოდ, 4 მოქ. ანდრეევის პიესას, თარ. იმედაშვილისა. დასაწყისი საღამოს სრულ 5 ნახ. საათზე.

პროფესორ ივ. ჯავახიშვილის ლექცია. კვირას, დეკემბრის 22 დღის 12 საათზე სოციალ-ფედერალისტთა სარევოლიუციო პარტიის მთავარ კლუბში (ლორ[illegible] № 1) პროფ. ივ. ჯავახიშვილი წაიკითხავს საჯარო ლექციას შემდეგ თემაზე: „საქართველოს სომხეთის საზღვრები და ბრძოლა მათ გამო ქართველ სომეხთა შორის“. შესასვლელი ფასი სამი მანეთი; მოწაფეთათვის ერთი მანეთი. შემოსავალი სოც.-ფედერ. მებრძოლ რაზმის სასარგებლოდ გადაიდება.

საბერძნეთის საკონსულოს სოხუმის წარმომადგენელს კ. დ. სპირატს საქართველოს მთავრობამ ნება დართო დაბრუნდეს სოხუმში და თავის მოვალეობის ასრულებას შეუდგეს.

მაღლაკელიძის ჩამოსვლა. თბილისში ჩამოვიდა თბილისის გუბერნიის კომისარი და გორის და თელავის გენერალ გუბერნატორი შ. მაღლაკელიძე და თავის მოვალეობის ასრულებას შეუდგა.

ჩხრეკა. გუშინ თბილისის ყველა უბნებში ჩხრეკას აწარმოებდენ.

დატუსაღება. 19 ქრისტეშობისთვეს მე-7 უბნის კომისრის თანაშემწე ა. ჩაჩრიანმა დაიჭირა ქურდები ტ. ბაბიანცი ა. თურქაცე და ზ. მგალობლიშვილი, მათ აღმოაჩნდათ 4 ტომარა სხ. და სხ. მოპარული საქონელი.

ქურდობა. 16 ქრისტეშობისთვეს მ. ბროსლოვის დუქნიდან 2000 მან. სხ. და სხ. საქონელი მოიპარეს.

ქალთა კრება. ხუთშაბათს 19 ქრისტეშობისთვეს სახელმწიფო უნივერსიტეტში, ქართველ სტუდენტ ქალთა კრება შესდგა. კრების საგანი დღევანდელი პოლიტიკური მდგომარეობა იყო.

ახალი წიგნები. გამოვიდა და იყიდებბა „იგავ-არაკნი“ კრილოვისა. (აკაკის თარგმანი) ფასი 6 მ. 20 კ. დაიბეჭდა და მალე გამოვა გასასყიდად „ფიზიკა“ ხუციშვილისა და „ალი“ ნ. ლომაურისა.

რედაქცია ამით აცხადებს, რომ ბ. ევ. გეგეჭკორი 17 დეკემბრიდან აღარ არის კანტორის გამგე.

საქართველოს პარლამენტში

20 ქრისტეშობ. სხდომა

თავმჯდომარეობს ნ. ჩხეიძე.

ბრძოლა მტრის დამხმარეებთან.

სამხედრო საჭიროებისათვის თანხის გადიდებისა და სასახლის ხარჯთაღრიცხვის კანონთა საბოლოო ტექსტების დამტკიცების შემდეგ, რომელთაც კითხულობს პარლამენტის წევრი შალვა ამირეჯიბი, პარლამენტი გადადის იურიდიულ კომისიის მიერ წარმოდგენილ კანონპროექტის განხილვაზედ, შესახებ მტრის დამხმარეთათვის ქონების ჩამორთმევისა.

მომხსენებელი რ. არსენიძე.

საქართველოს რესპუბლიკას თავის დასაწყისშივე მოუხდა ომში ჩაბმა და ამ ომის თავშივე თავი იჩინა ისეთმა მოვლენებმა, რომელთანაც ბრძოლა აუცილებლად საჭიროა. საქართველოს ცნობა არ ცნობის ნიადაგზედ თვითეული მოქალაქე ისე იქცევა, რომ მოვალედ არ რაცხს თავის თავს ანგარიში გაუწიოს ახლად დაარსებულ სახელმწიფოებს და მის ინტერესებს. ეს მოვლენა დღევანდელს მდგომარეობაში განსაკუთრებით მავნებელია ჩვენი რესპუბლიკის ინტერესებისათვის.

მართალია, ისეთი პირი, რომელიც სახელმწიფოს გაურბის, მოღალატეა თავის ერისა და სახელმწიფოსი, მაგრამ ყველაზედ ცუდი ამ მოღალატეთა შორის არიან ისეთნი, რომელნიც თავის მოქმედებით ეხმარებიან მტრებს და არა მარტო იარაღით, ქონებით, ფულით და სხვა ესეთი საშუალებით.

მთელს რიგს ესეთი მოქმედებისას იარაღზედ არა ნაკლები მნიშვნელობა აქვს.

ამისთვის უნდა მიღებულ იქმნას ისეთი ზომები, რაც მათ საშუალებას წაართმევს განაგრძოს თავისი მოღალატური მოქმედება. ეს არის ანბანური ჭეშმარიტება, რომლის წინააღმდეგ არავის არაფერი ეთქმის.

კანონპროექტის შესახებ სიტყვა არავის სურს. პარლამენტი გადადის მუხლობრივ განხილვაზედ.

მუხლი I. საქართველოს რესპუბლიკის **ყოველი მოქალაქე,** რომელიც მონაწილეობას მიიღებს უცხო სახელმწიფოს საომარ მოქმედებაში საქართველოს წინააღმდეგ, ან და გარეშე მტერს აქტიურ დახმარებას გაუწევს იარაღის, ფულის თუ ცნობების მოწოდებით, ან საერთოდ ხელს შეუწყობს მტრის სამხედრო მოქმედებას, ჩამოერთვას მთავრობის დადგენილებით ყოველი უძრავ-მოძრავი ქონება რესპუბლიკის ხაზინის სასარგებლოდ.

რ. გაბაშვილს (დ. ნ. დ.) წინადადება შემოაქვს, რომ სიტყვა **მოქალაქე** შეცვლილ იქნეს სიტყვა „მცხოვრებით“, რადგან მტრის დახმარებისათვის დასჯილი უნდა იქნეს არა მარტო მოქალაქე, არამედ ყოველი ჩვენს მიწა-წყალზედ მცხოვრები, რომელიც დახმარებას აღმოუჩენს მტერს.

გ. რცხილაძე (ს. ფ.) წინააღმდეგია რ. გაბაშვილის მიერ შემოტანილ წინადადების, რადგან იგი არ შეესაბამება საერთაშორისო ნორმებს.

გრ. ვეშაპელი (დ. ნ. დ.) იცავს გაბაშვილის მიერ შემოტანილ წინადადებას.

მომხსენებელი წინააღმდეგია.

კენჭის ყრით რ. გაბაშვილის წინადადება პარლამენტმა უარჰყო.

კანონპროექტი ერთხმად იქმნა მიღებული.

ეს კანონი ძალაში შედის ამა წლის 9 დეკემბრიდან.

რიგს გარეშე განცხადებით გამოდის სამხედრო მინისტრი.

სამხედრო მინისტრის გ. გიორგაძის სიტყვა.

ბრძოლა დაწყებულია!

მოქალაქენო! მას შემდეგ, რაც გამოირკვა რომ სომხეთის მთავრობას არ სურს მშვიდობიანათ დააბოლოვოს ყველა ეს საკითხები, რომელთაც იგი სადავოთ სთვლის.

მას შემდეგ რაც გამოირკვა რომ, ჩვენს ტერიტორიაზედ შემოიჭრენ არა ბანდები, არამედ რეგულიარული ჯარი.

მას შემდეგ, რაც გამოირკვა, რომ სომხეთის მთავრობა ჩვენს წინააღმდეგ საომარ მოქმედებას აწარმოებს, ჩვენმა მთავრობამ განკარგულება მისცა ჯარს აქტიური მოქმედება დაეწყო რესპუბლიკის დასაცავად.

დღეს ეს სამხედრო მოქმედება დაწყებულია.

ჩვენ გვეგონა, რომ ის მოღალატური მოქმედება, რომელიც სომხებმა ბორჩალოს მაზრაში ჩაიდინეს, მოულოდნელად ჩვენს ჯარს თავს რომ დაესხენ, განმეორდებოდა ახალციხის მაზრაშიაც.

და მოლოდინი გამართლდა.

ახალქალაქის ფრონტზედ.

16 დეკემბერს დილის 5 საათზედ სომხების ჯარი თავს დაესხა ყარაულს, რომელიც საზღვარს სდარაჯობდა, მაგრამ ჩვენმა ჯარისკაცებმა ისინი უკუ აქციეს, მხოლოდ ტყვეთ წაიყვანეს ერთი ცხენოსანი ჯარისკაცი.

გავიდა ხანი და დაიწყო მეორე შემოტევა უკვე უფრო მნიშვნელოვანი ნაწილის, ესენიც უკუ ქცეულ იქმნენ და წაართვეს ერთი ტყვეისმფრქველი.

---

*) იხ. Моисей Хоренскій, Исторія Великой Арменіи, გვ. 130, 131, 132.

*) იხ. „ერთობა“ № 273.

ბრძოლის ასპარეზი

ალმოსავლეთ საქართველოს სამხრეთი პროვინციები: ჯავახეთი, თრიალეთი, ხუნანი (სომხეთი), ტაშირი, აბოცი და გამბაკი.

ამის შემდეგ საღამოს 8 საათზედ მტერმა ისევ ისევ შემოგვიტია.

მოწინააღმდეგეს ზურგი გამაგრებული ჰქონდა ტყვიისმფრქეველებით და სხვა რიგ იარაღით.

ღენერალი მაყაშვილი გვატყობინებდა, რომ დაიწყო სასტიკი ბრძოლა, რომელიც საღამოს 8 საათიდან, მეორე დღის 16 საათამდის გაგრძელდა, პოზიციები ერთი ხელიდან მეორეში გადადიოდა და ბოლოს მტერი დამარცხებული იქმნა და ჩვენმა ჯარმა საზღვარს იქით განდევნა იგი. (ხანგრძლივი, მხურვალე ტაში ყველა სკამებზედ).

ამ ბრძოლაში თავი გამოიჩინეს პოდპოლკოვნიკმა ხერხეულიძემ და კაპიტანმა კანდელაკმა.

სანაინის ფრონტი.

მეორე დღეს ბრძოლა გაჩაღდა სანაინისაკენ. მტერი დაეშვა მთებიდან, სადაც კარგად გამაგრებული იყო და ბარში შემოუტია ჩვენებს.

ამ მხარეში მომქმედი ჯარების ხელმძღვანელი ღენერალი წულუკიძე გვატყობინებს, რომ მტრის შემოტევა 2 საათის შემდეგ უკუ ქცეულ იქმნა, მაგრამ შემდეგ მან ძალი შემოიკრიფა, შეტევა განაახლა; შემოტეულ ჯარს ჩვენმა ნაწილებმა ალყა შემოარტყეს.

ტყვეთ წამოყვანილთა შორის ერთი რუსის ოფიცერი აღმოჩნდა.

ღენერალი წულუკიძე გვატყობინებს, რომ ამ ბრძოლაში დაიღუპა, სახელოვანი მებრძოლი, როტმისტრი თავადი ანდრია დადიანი.

ვორონცოვკის მხარე

შემდეგი ბრძოლა მოხდა ვორონცოვკის ფრონტზედ. იქ ბრძოლა 19 ამ თვეს სწარმოებდა; ღენერალი ახმეტელაშვილი და ვალიკო ჯუღელი გვატყობინებენ, რომ ისინი გვიან ღამით მივიდნენ ეკატერინენფელდში. იქ მათ უცდიდა წინეთ მისული გვარდიელების წანალი; მისულთ ვერც კი მოუსწრიათ ტანისამოსის გახდა დასასვენებლთ, რომ დილის 6 საათზედ მტერი თავს დასხმიათ და სროლა აუტეხიათ. მტერმა ჩვენებს ალყა შემოარტყა და თითქმის მივიდა იმ ადგილთან, სადაც ბატარეია იმყოფებოდა. გაჩაღდა სასტიკი ბრძოლა, რომელსაც ხელმძღვანელობდენ ვალიკო ჯუღელი, სანდრო მაისურაძე და ალ. დგებუაძე; მოწინააღმდეგემ, რომელიც რიცხვით გაცილებით ჩვენზედ მეტი იყო, მაინც ვერ სძლია ჩვენი ჯარი.

ამ დილით ღენერალი ახმეტელაშვილი გვატყობინებდა, რომ სასტიკი ბრძოლა სწარმოებსო და როგორც კი გათავდება შედეგს გაცნობებთო. ამ ჟამად ჩვენ მოგვივიდა უკვე ცნობა, რომ მტერი სასტიკათ დამარცხებულა.

უკანასკნელი ცნობა მტრის დამარცხებისა

მაგრამ დღეს ჩვენ ახალი ცნობა მოგვივიდა, რომ მოწინააღმდეგეს კვლავ განუახლებია შემოტევა ახალქალაქის მიმართულებით, მაგრამ როგორც ღენერალი მაყაშვილი გვატყობინებს, ჩვენს ჯარს იგი დაუმარცხებია და ტყვეთ წამოუყვანია 60 ჯარისკაცი, 2 ოფიცერი, ტყვიისმფრქეველი და სხვა იარაღი.

გუშინ სწარმოებდა ბრძოლა სანაინისკენ, მაგრამ აქ ჩვენი ჯარი მედგრათ სდგას და ერთს ნაბიჯსაც არ უთმობს მტერს.

ესეთია ბატონებო საქმის ვითარება.

ჩვენ იმედს არ ვკარგავთ, რომ ის გამოძახილი, რომელიც ჩვენ მოგვდის პოზიციებიდან და ხალხის ერთსულოვანი აღფრთოვანება სამშობლოს დასაცავათ შედეგი იქნება ჩვენი ბრწყინვალე გამარჯვებისა.

სანდრო მაისურაძის სიკვდილი

ვირონცოვკასთან ბრძოლაში დაიღუპა სანდრო მაისურაძე.

ის ტყვია, რომელმაც განგმირა ნამდვილი რევოლუციონერის, სახალხო გვარდიის მეთაურის და პარლამენტის წევრის სანდრო მაისურაძის გული, მიმართულია იმ დემოკრატიის წინააღმდეგ, რომლის საუკეთესო მოღვაწე იყო განსვენებული სანდრო მაისურაძე.

თქვენ გახსოვთ ის სურათი, რომელიც გადიშალა თქვენს წინ საქართველოს დამოუკიდებლობის ექვსი თვის დღესასწაულზედ.

ის ჯარისკაცი იყო, რომელსაც ეროვნული დროშა ეკავა.

მტრის ბრძოლა მიმართულია ამ დროშისაკენ, მაგრამ ისინი ისეთი ხალხის ხელშია, რომელნიც არავის დაანებებენ მას.

ჩვენი ვალია ჯეროვანად დავაფასოთ იმათი ღვაწლი, ვინაც თავს სწირავს სამშობლოს დაცვისათვის.

მე ვათავებ ჩემს მოხსენებას; იმათ, ვინც ბრძოლის ველზედ გმირულათ თავს სწირავს სამშობლოს, უნდა იმედი მივცეთ, რომ მათთან დღეს მთელი ხალხია, რომ იგი იარაღს ისხამს და მზათ არის თავი დასდოს საქართველოს თავისუფლებისათვის, საქართველოს დამოუკიდებლობისათვის. (ტაში).

(დასასრული იქნება)

საქართველო-სომხეთის ომი

მოგილიზაციის განცხადების გ ა მ ო

თბილისში ქალაქის საბჭოს მიერ გამოცხადებულია მობილიზაციის განცხადება რუსულ ენაზე.

საინტერესოა ვის იწვევენ ომში, რუსებს თუ ქართველებს ან რად დასჭირდათ გამოკვრა ასეთ სამარცხვინო განცხადებისა, რომელიც ომისკენ მიმავალთ გულს უმღვრევს და უნელებს საომარ აგზნებას?

ღენერალი კვინიტაძე

ამიერ-კავკასიის რესპუბლიკის სამხედრო მინისტრის ყოფილ თანაშემწე და ყოფილ მთავარსარდალი ღენერალურ შტაბის ღენერალი კვინიტაძე, ღენერალ ლეიტ. მაღალაშვილის მოხალისეთა რაზმის შტაბის უფროსად წავიდა. ღენერალ კვინიტაძის ასეთი პატრიოტიზმი მისაბაძი უნდა გახდეს ყველა სამხედრო პირთათვის.

გრიგოლ ლაღიძის რაზმი

გუშინ თბილისში ჩამოვიდა ქუთაისიდან გრიგოლ ლაღიძის რაზმი. რაზმმა თავის უფროსის თანხლებით გაიარა გოლოვინის პროსპექტზე პატრიოტული სიმღერებით. რაზმს უმთავრესათ შეადგენენ ინტელიგენტები და მუშები.

ფრიდონ წულუკიძის რაზმი

თბილისში ამ დღეებში ჩამოვა პოდპოლკოვნიკი ფრიდონ წულუკიძე, რომელმაც შეადგინა მოხალისეთა რაზმი ქუთაისში. მოხალისეები შეუერთდებიან მეორე ქართულ ცხენოსან პოლკს.

ავქსენტი აბესაძის რაზმი

საქართველოს მოქალაქენო, მთავრობის ნებართვით ვადგენთ რაზმს. აღიგზენით სამართლიან სიძულვილით ვერაგულ მტრის წინააღმდეგ და მოზღვავდით სამხედრო კავშირის ირგვლივ და ჩაეწერეთ მის რაზმში. მისამართი: სასახლის ქუჩა № 5. ქართული კლუბის შენობა. სამხედრო კავშირის ოთახი. რაზმის უფროსი პოდ. ა. **აბესაძე.**

ქუთაისის ცენტრალ კომ. მიმართვა

ქუთაისის სოც.-დემ. კომიტეტს ცენტრალ კომიტეტიდან შემდეგი დეპეშა მოუვიდა: „სომხეთის ჯარი მუხანათურად თავს დაესხა საქართველოს სანაპირო რაზმს და ომის გამოუცხადებლად სამხედრო მოქმედება დაიწყო. იგი დემოკრატიასა და მთავრობას ემუქრება. მთავრობამ გადასწყვიტა **მობილიზაციის მოხდენა. მხოლოდ ამ** გზით შეიძლება რევოლუციის მონაპოვართა შენარჩუნება და თავდამსხმელთა ალაგმვა. ჩვენ მოუწოდებთ პარტიის ყველა ორგანიზაციას ხელი შეუწყონ მობილიზაციას ყოველ მხრივ და მით უზრუნველყოთ დემოკრატიის გამარჯვება ერევნის ავანტიურისტებზე. ჩვენ სრული იმედი გვაქვს, რომ მთელი დემოკრატია ფეხზე დადგება.

პ რ ო ვ ი ნ ც ი ა

დუშეთის მაზრა. დუშეთის მაზრის კომისარი შელია 19 ქრისტ. დეპეშით მცხეთიდან აცნობებს თბილისის გუბერნიის კომისარს: მცხოვრებთა სულიერი განწყობილება შესამჩნევია. მთელი ხალხი მებრძოლი სულისკვეთებითაა გამსჭვალული. ათას კაცამდე სოფლელებისა და მოქალაქეებისა, როგორც სამხედრო ბეგრის მოვალდებულენი ისე მოხალისენი მივიდნენ სამხედრო უფროსის სამმართველოსთან და მოითხოვეს დაუყოვნებლივ მათი ომში გაგზავნა. ხვალ გამოვაგზავნით თბილისისაკენ. დღეს მე შევკრიბე მცხეთის რაიონში დიდძალი ცხენები და ხალხი. ხვალ ყაზბეგში ვიქნები. ყაზბეგელები, მოხევეები და ფშავლები მოდიან ომში საკუთარ იარაღით.

თელავის მაზრა. თელავიდან მაზრის კომისარი არონიშიძე 19 ქრისტ. ატყობინებს თბილისის გუბ. კომისარს: დღეს დავიწყეთ სათადარიგო ჯარისკაცთა მიღება. ახლო-მახლო სოფლებიდან დღესვე გამოცხადდა 400-ზე მეტი კაცი. მიღებულია აგრეთვე 4 ექიმი. მობილიზაციას პირადად ვხელმძღვანელობ და ვიმედოვნებ კარგად ჩავატარო. ამავე დროს ხელს ვუწყობ პარტიზანულს და მოხალისე რაზმების შედგენას.

მაჰმადიანთა რაზმი

პარასკევს, 20 ქრისტეშობისთვეს ყარაიიდან თბილისში ჩამოვიდა მაჰმადიანთა ცხენოსანი რაზმი რიცხვით 400 კაცამდე.

ღენერალ-გუბერნატორის ბრძანება

თბილისის გორ-თელავის მაზრათა ღენერალ-გუბერნატორი უკვე შეუდგა თავის თანამდებობის აღსრულებას. მისი ბრძანებით რკინის გზის ლიანდაგის მიდამოები ამ მაზრებში ღენ.-გუბ. ყარალაშვილის გამგებლობის ხელში რჩება. ბ. მაღლაკელიძე აფთხილებს მცხოვრებთ დაიცვან სრული სიმშვიდე და წესიერება, ვინაიდან ყოველივე გამოსვლა, ვისგანაც უნდა იყოს საქართველოს რესპუბლიკის წინააღმდეგ, წარბ შეუხრელად მოკვეთილ იქნება კამონთა მთელი სისასტიკით.

სავალდებულო დადგენილება

თანახმად თბილისის, გორის და თელავის მაზრათა ღენ.-გუბერნატორ მაღლაკელიძის მიერ გამოცემულ სავალდებულო დადგენილებისა: 1) აღკრძალული აქვთ მცხოვრებთ შენახვა და ტარება ყოველგვარ სასროლ იარაღისა, ნება ეძლევათ ატარონ ოფიცრებს და სამხედრო მოხელეთ, რომელნიც რესპუბლიკის ნამდვილ სამსახურში არიან ჩარიცხულნი, სახალხო გვარდიის წევრთ და იმ თანამდებობის პირებს, რომელთაც თანამდებობით აქვთ მინიჭებული ეს უფლება. ყველა სხვამ ეს იარაღი უნდა ჩააბარონ მცხოვრებთ ადგილობრივ და საუბნო კომისარიატებში. აფიცრებს უფლება აქვთ 1 ვინტოვკა და 1 რევოლვერი ქონდეთ. იარაღის და სახელმწიფო ქონების სყიდვა-გაყიდვა აღკრძალულია უმოწმობით.

მობილიზაცია გორში

თბილისის გუბერნიის კომისარმა 19 ქრისტეშობისთვეს გამოგზავნილ დეპეშით გორის მაზრის კომისარისაგან მიიღო ცნობა: მობილიზაცია ბრწყინვალედ მიმდინარეობს. რაიონიდან ყოველ დღე დიდძალი ხალხი მოდის. ზომებია მიღებული სულ ახლო ხანში დავასრულოდ მობილიზაცია. ხაშურის რაიონის კომისარი ჭანტლაძე თხოულობს მობილიზაციის შემდეგ ნება მიეცეს მოხალისეებთან ერთად ასპარეზზე წასვლისა. აგრეთვე ბორჯომის კომისარი ჟორდანია შუამდგომლობს ნება მიეცეს შეადგინოს ინტერნაციონალური რაზმი ქართველების, ოსების და ბერძნებისა და მათთან ერთად წავიდეს ფრონტზე

ამის პასუხად გორის მაზრის კომისარს ქარცივაძეს თბილისის კომისარის მოადგილე კალანდარიშვილის მიერ გაეგზავნა შემდეგი დეპეშა: აღფრთოვანებული გრძნობით აღვსილმა თქვენი მოხსენება გადავეცი მთავრობას ჭანტლაძის და ჟორდანიას მოხალისეთა რაზმების შედგენის ნება მიეცით.

გორისავე კომისარი ქარ(ი)ვაძე 10 ქრისტ. თარიღით ატყობინებს თბილისის გუბერნიის კომისარს! რკინის გზის ადმინისტრაცია ხელს გვიშლის ახლად ჯარში გაწვეულ ჯარისკაცების ხაშურში გაგზავნის დროსაო. სადგურის უფროსი მოხელეები გამომწვევ ყოფაქცევას იჩენენ და არ აქცევენ ყურადღებას კომისარის განცხადებასა და ხვეწნა-მუდარას. გთხოვთ განკარგულება გასცეთ, რათა აუხსნან მათ მომენტის სერიოზულობა და დამნაშავენი დასაჯონ.

ამის გამო თბ. გუბ კომისარის მოადგილემ ბ. კალანდარიშვილმა შესაფერი მოხსენებით მიმართა გზათა, შინაგან და სამხედრო მინისტრებს. აგრეთვე რკინის გზების ღენერალ-გუ-ერნატორს ყარალაშვილს.

პ ა რ ა კ ლ ი ს ი

დღეს შუადღის 12 საათზე სიონის საკრებულო ტაძარში გადახდილ იქნება პარაკლისი საქართველოს ჯარების ბრძოლის ველზე გამგზავრების გამო. წირვაზე მოიხსენებენ იმ გმირთა სახელებს რომელთაც თავი დასდეს სამშობლოსთვის.

ქართველ-ვაჭარ-მრეწველთა კრება

დღეს 22 ქრისტეშობისთვეს დილის 11 საათზე დანიშნულია კრება ქართველ-ვაჭარ - მრეწველთა კავშირის საბჭოს ბინაზე (ფრეილინის ქ. № 11) საქართველო-სომხეთის ომის გამო.

მობილიზაცია

მობილიზაცია ჩქარი ტემპით სწარმოებს.

მაგარი სასმელების აკრძალვა

აკრძალულია მაგარ სასმელებით ვაჭრობა კლუბებში, ბუფეტებში და სადილოებში. ყველა მაგარი სასმელების სავაჭროები იკეტება.

სახელმწიფო საზღვრების დაკეტა.

ჩვენი საზღვრები სომხეთთან უკვე დაიკეტა. საქონლის გადატანა მთავრობის ნებადაურთველად აღიკრძალა.

მობილიზაციიდან განთავისუფლება.

მობილიზაციიდან თავისუფლდებიან მხოლოდ რკინის გზის და ფოსტა-ტელეგრაფის მოსამსახურენი.

სომეხი გვარდიელები.

სომეხ გვარდიელებს უარი უთქვამთ ასპარეზზე წასვლაზე. მათ იარაღი აყარეს.

სომხების ახალი ჭორი.

სომხებს კიდევ ახალი ჭორი გამოუგონიათ. ბორჩალოში სომხების შემოსეული ჯარები ხმებს ავრცელებენ ვითომ მათ აზერბეიჯანის და ოსმალეთის დაკითხვით დაეწყოთ ომი საქართველოსთვის. ეს ჭორი ორივე მთავრობამ გადაჭრით უარყვეს.

ჩხრეკა.

ქალაქში, სხვა და სხვა უბნებში, გუშინ ჩხრეკა სწარმოებდა. აღმოაჩინეს ბევრი გადამალული ასაფეთქებელი მასალები. ტყვიის-მფრქვევლები ცა ყუმბარები.

გაზ. „რეჩის“ დაკეტვა.

სომეხ-კადეტების რუსული გაზეთი „რეჩი“ თავის ნებით დაიხურა.

დ ე პ ე შ ე ბ ი

(საქ. დეპ. სააგენტო)

ამერიკის მისიის ჩამოსვლა ბათომში.

ბათომი, 20 დეკემ. (საკუთ. კორესპ.) გუშინ აქ ჩამოვიდა ამერიკის მისია, რომელსაც თავმჯდომარეობს ჩიკაგოს უნივერსიტეტის პროფესორი დ-რი ჯატსენი, ჩვენმა წარმომადგენელმა ინახულა ჯატსენი და საქართველოს მთავრობის სახელით მემორანდუმი გადასცა. საუბრის დროს იგი ძრავალ საკითხებს შეეხო ჩვენს შესახებ. დიდხანს შეჩერდა სოციალურ კითხვაზე, მიწათ მფლობელობაზე, ჩვენს სამხედრო ძალასა და მის თვისებაზე, გვარდიაზე, მთავრობის შემადგენლობაზე, ინტერნაციონალისადმი მიმართულ წერილზე, ხელფასზე, შრომის პირობებზე და გაკვირვება გამოსთქვა დიდ ჯამაგირებზე და იმ მძიმე პირობებზე, რომელშიაც იმყოფება კაპიტალი ჩვენში, იკითხა ჩვენი მიზნების შესახებ, თუ რამდენათ შეუძლია ჩვენს ჯარს წინააღუდგეს ბოლშევიკებს, თუ შემოესიენ ისინი საქართველოს, ჩვენი წარმომადგენლის ყველა ამაზე პასუხით პროფესორი კმაყოფილი დარჩა და განუცხადა, რომ ამერიკა და ინგლისი მეგობრები არიან და რომ მთელ ქვეყნიერებაზე წესრიგის დამყარების საქმეში მათ შორის თანხმობა და სოლიდარობაა. ბოლოს მან აღუთქვა წარმომადგენელს, რომ საქართველოს საჭიროებას და იმედებს ფართეთ გააცნობს ევროპას.

16 დეკემბერი. ჩამოვიდა ინგლისის რამდენიმე ხომალდი, რომლითაც ინგლისელთა მისიის ნაწილი ჩამოვიდა, მისიის თავმჯდომარეს და ჯარს ამ რამოდენიმე დღეში მოელიან. სომხებთან შეტაკების გამო საქართველოს წარმომადგენელმა წარუდგინა ინგლისის წარმომადგენელს ნოტა, რის შემდეგაც საგანგებო მატარებლით საჩქაროდ გაემგზავრა თბილისს სომხეთის წარმომადგენელი ჯამალიანი, რომელიც იმ ჟამათ აქ იმყოფებოდა. დღესვე გადაეცა ინგლისის წარმომადგენელს პროტესტი საქართველოს ტერიტორიის ოსმალეთის ჯარის მიერ გადალახვის გამო, აგრეთვე ნოტა პირდაპირ მატარებლების მიმოსვლის შესახებ ბათუმის და თბილისის შორის.

მოვიდა გემი „ჩერნომორი“, რომელიც მოხალისეთა ჯარის კუთვნილებას შეადგენს. ჩამოიყვანა 800 ლტოლვილი, ამათგან 60-მდე რუსია, დანარჩენი სომეხი.

ინგლისური პრესა

სურსათით დაკმაყოფილების საკითხი

მოკავშირეების განკარგულებაშია ევროპის სურსათით დაკმაყოფილების საკითხი. პირველ რიგში დაკმაყოფილებენ მოკავშირე სახელმწიფოებს, მეორე რიგში—ნეიტრალურს და შემდეგ მოწინააღმდეგე სახელმწიფოებს.

ბულგარეთში.

ბულგარეთთან ტელეგრაფით დამოკიდებულობა ფაქტიურად ერთი კვირაა რაც შესწყდა. სოფიიდან მოსულ ცნობებიდან სჩანს, რომ ღერმანული ცნობა მეფე ბორისის ტახტიდან გადადგომის და გაქცევის და რესპუბლიკანურ მთავრობის შედგენის შესახებ, სამართლეს მოკლებულია. ბორისი დღესაც მეფობს და შეთანხმებით მუშაობს დემოკრატიულ კაბინეტთან, რომლის სათავეში სდგას ტოდოროვი.

ოსმალთა ჯარის დანებება.

ანდენ ჰინტერლანდთან მომქმედ ოსმალეთის ჯარის უფროსი და მისი შტაბი დაგვნებდა.

რ უ ს ე თ ი ბოლშევიკური ცნობები

(ც. ა. კ. ბეჭდვითი ბიუროს ბიულეტენი)

ღერმანეთის საბჭოთა ყრილობა.

კარნაფონი. 18 ქრისტ ინგლისური რადიოს ცნობით ღერმანიის საბჭოთა პირველი ყრილობა ზომიერთა გამარჯვებით დასრულდა. ლიბკნეხტი და როზა ლიუქსემბურგი ყრილობაზე არ დაუშვეს.

ლ ე ვ ი ნ ი.

ბერლინი. 14 ქრისტ. ესენში ღერმანიის საბჭოთა ყრილობაზე დელეგატად აირჩიეს რუსი კომუნისტი ლევინი.

სპარტაკელები.

კოპენჰაგენი. 12 ქრისტ. შეიდემანმა გაზეთების წარმომადგენლებს აუწყა, რომ ღერმანიის მთავრობას სპარტაკელების განადგურება აქვს განზრახული.

ქარხნების ბედი.

ესსენი. 15 ქრისტ. კრუპპის ქარხნების დირექტორმა განაცხადა, რომ შესაძლებელია ქარხნები მოკავშირეთა ჯარმა დაიკავოს.

ჰამბურგის მეზღვაურთა საბჭო.

ჰამბურგი. 14 ქრისტ. ჰამბურგის მეზღვაურთა საბჭომ მოითხოვა, რომ იგი აღიარონ საკანონმდებლო ორგანოდ სავაჭრო ნავოსნობის საკითხებში და აგრეთვე მიანიჭონ მას სავაჭრო ფლოტის და ვერფების კანტროლის გაკეთება. საბჭო იმუქრება, რომ თუ ეს მოთხოვნილება არ დაკმაყოფილეს ყველა გემებს დაღუპავენ.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ეროვნული ბიბლიოთეკა

დრ. ზავი და რეიჰსტაგი.

რეიჰსტაგის პრეზიდენტმა ფეირენბახმა რეიჰსტაგის დეპუტატებს აუწყა, რომ დროებითი ზავის გაგრძელების და ზავის წინასწარ მოლაპარაკების გადადების გამო აუცილებელს საჭიროებას არ წარმოადგენს რეიჰსტაგის მოწვევა.

კომუნალურ კავშირების შეკითხვა. პრუსიის სამინისტროს თავმჯდომარეს გირშს ბრანდენბურგის კომუნალური კავშირები შეეკითხა, შეუძლიან თუ არა სახელმწიფოს თავის თავზე მიიღოს სამხედრო სესხების მოვალეობა. გირშმა ასეთი პასუხი მისცა კავშირებს: ცნობები სამხედრო სესხების გაუქმების შესახებ სიმართლეს არ შეეფერება. მთავრობის ხელმძღვანელ წრეებში არავინ ფიქრობს სამხედრო სესხების საქმეში რაიმე (ილების შეტანას და მაშასადამე ედრო სესხებს ძალა არ დაუკარგავს.

დრ. ზავის ინტერნაციონალური კომისია.

დროებითი ზავის ინტერნაციონალურ კომისიის სხდომაზე გერმანელების მიერ აღძრული იყო საკითხი,—განეხილათ საკითხი ხელმეორედ რა საბუთით წაიყვანეს ტყვეთ გერმანელი ჯარისკაცები იმ ადგილებიდან რომელიც დასცალა გერმანიის ჯარმა დროებითი ზავის ჩამოგდების შემდეგ. კომისია მოითხოვს შეცდომით დატყვევებულ ჯარისკაცთა განთავისუფლებას.

პორტუგალიის ახალი პრეზიდენტი. მოკვლეს პორტუგალიის პრეზიდენტი სიდონიო პასი. მის ადგილს დაიჭერს სამხედრო მინისტრი კარტო კასტრიო.

„სინათლე"

დრამა 3 მოქმ. 8 სურათად

ი. გედევანიშვილისა.

„სინათლე" ტრიუმფით შემოვიდა.

ამბობენ რა მისით იწყობა ახალი ხანა ქართულ დრამატურგიაში. იტყოდნენ რომ მისით ისახება სიმბოლიზმი ქართულ ხელოვნებაში.

და სულ უმიზეზოდ დაებრალეს რომ იგი აფაქიზებდეს თეატრიდ ეროვნულ გრძნობას.—

მაშინ დამტკიცდა რომ შემოქმედებითი ენერგია ჩვენში მკრთალია მეტად და ესთეტიური სახე არ აკვეთილა ჯერ. ამასობაში ბლუ დილეტანტები არ ისვენებდნენ და სრულიად დაჰკარგეს სვინდისი ესთეტიური.

„სინათლე" 20-ჯერ დაიდგა თბილისში და ამდენჯერვე ქუთაისში.

ალბად ბევრს არ დაავიწყდება ეს ზეიმები და გრ. რობაქიძე, რომელმაც მაშინ სთქვა თამამი სიტყვა.

რა არი „სინათლე"?

განა მართალი არ არი მისი ავტორი როცა მას საბავშვო ფეერია უწოდა და როგორ გაიხარებენ ჩვენი ბავშვები, როცა მას დაეპატრონება კინოები და ვარიეტეები?

სინათლე არ არის ზღაპარი, რადგანაც აკლია სიცხე და ბურანი რითაც დათენთილია ქართული ზღაპარი. და არც არი სიმბოლიური, რადგანაც აკლია მისტიურ განცდის ცხადება.

მასში არ არის შინაგანი განშვრეტა...

ორგიული სიცხელე.

დიხაბიური საფუძველი.

როლი იხდიდიდალ ი. და ბოლოს ის ძლიერი ლიტერატურ ული ფანტაზია, რითაც ასე იწურებოდა სანდრო ყაზაგის ტემპერამენტი. იგი პრიმიტიულია ყველაფრით მაგრამ პრიმიტიული ხელოვნება ხო მუდამ რელიგიუროა!?

ბოლოს იგია უშნო პანტომიმა, რომელსაც არ ანთებს ცხელი პერიპეტია...

ტრაბევრს დაჰკარგავდა „სინათლე" მასში ოთ არ იყოს: ა) ჯოჯოხეთი ეშმაკებით და ბ) ბალეტი. მაშინ ალარ იქნებოდა სტაციება იმისა, რომ იგია „თეატრი ყოსობისა და სილამაზისა".

წარმოდგენაზე ჰაერი იყო შეკუმშული. ტოიალეთდა უგარი და რა თავისუფლად ჰსუსთქავდნენ. გიგიორდში ქართველი ისახიობხი, რომელნიც არა დროს არ ეკუთვნიან თეატრს!

და ჩვენ'ი თუ გაიმართა როდისმე „ბახალურ ლიტერატურის აუტოდაფე" იქ „სინათლე" უნდა წარსდგეს პირველი!..

გ. ლეონიძე.

სომეხთა ისტორიული უბადურება

საქართველოს ისტორიის შესწავლამ კარგა ხანია დამარწმუნა, რომ ბოლოა სომხების მეზობლობაცა და ძმობაცა. თვალწინ მიდგია დიდებული სომხეთის კათალიკოსი ნერსე დიდი და მის მიერ სომხის ერის წყევა-შეჩვენება. საქართველოს ძველ საზღვრებს რომ ვიკვლევდი, თან ერთოდა სომხეთის საზღვრებიცა. აგერ სიბერემ მისწრო და არ იქნა ვერა გავიგე რა, თუ ნამდვილი სომხეთი სად იყო და ან სად არის. ავიღოთ ისტორიის სასწავლო ატლასები. ერთ საუკუნეში რომ ტიგრ-ევფრატის სათავეებში ნახავთ, მეორე საუკუნეში ამ ტერიტორიას იცვლის და სხვაგან არის მოკალათებული. ერთ დროს ხმელთა შუაზღვის პირათაც ვხედავთ ვილიკიაში. დიდის ხნიდგან დღემდე ოსმალეთში იბრძოდა სომხობა. ოსმალეთში რაც მოიგო ამ ბრძოლით ვიცით. რას მოიგებს დღევანდელი ბრძოლით—ვნახავთ. სიკეთის დაუნახაობაზედ მწარე არა არის რა ადამიანის ფსიხოლოგიაში: საუკუნეთა განმავლობაში სპარს-ოსმალთაგან აკლებული სომხობა საქართველომ შეიწყნარა და გულში ჩაიკრა და თავისთან დააბინავა. სელჯუკლებისაგან აკლებული სომხები დავით აღმაშენებელმა მოიყვანა და დააბინავა გორში; თემურლანგისაგან აწიოკებული სომხები გიორგი VII გუმბრის მიდამოებში დაასახლა; სპარსთაგან განადგურებული სომხები ერეკლემ მოიყვანა და დააბინავა—თელავში, სიღნაღში, ავლაბარში, დუშეთში.

ოსმალთაგან დევნილი სომხები 1827—1830 წლებში პასკევიჩში მორეკა და ახალქალაქის და ახალციხის მაზრებში დაბინავა; ბარათიან-ორბელიანებმა შეიბრალეს თათართაგან შევიწროებული სომხები, მოიყვანეს და თავის მამულებში და ხიზნებათ დაასახლეს. ბორჩალოში ლორის ოლქი ფამბაკიანათ ერეკლე მეფეს ეჭირა და აქ საზღვრების მცველთა სადარაჯოები ეყენა ჯამაგირით თულაშვილის მეთაურობით 1750—1795 წლამდე. იმპერატორმა პავლემ სთხოვა გიორგი მეფეს—სომხის მელიქები ბორჩალოში დაასახლეო, მეფემ უარი უპასუხა. სანაინის და ახპატის მონასტრები ქართველ მეფეთაგან აღშენებულნი მონგოლების შემოსევის დროს მიითვისეს მხარგძელების ივანე—ზაქარიას დახმარებით და მათ წინამძღვრებს საქართველოს მეფენი ამტკიცებდნენ. საქართველოს მეფეებმა უბოძეს იგი მონასტრები სასოფლოთ საქართველოს თავადებს მხარგძელებს და თუმანიშვილებს.

დამკვიდრდა თუ არა რუსთა მთავრობა საქართველოში (1801 წ.), სომხებმა იწყეს გამრავლება ბორჩალოში, ხოლო ქართველებმა შემცირება. შულავრის მოურავი იყო 1820 წლამდე მირმანოზ ერისთავი, მანამდე კი შულავერი ალექსანდრე ბატონიშვილს ეჭირა საუფლისწულოთ. ალექსანდრეს სასახლე და კარის საყდარი დაიჩემა სომეხმა ქალანთაროვმა. შულავრის დასავლეთით თექვსმეტ ვერსტზედ მდებარეობს უძველესი სოფელი ოფრეთი, დღესაც ქართველებით დასახლებული. სომხებმა მიითვისეს ბოლნისის წმ. გიორგის საყდარი და **ბოლნის ხაჩინი** დაარქვეს 1860 წ. შემდეგ ამ საყდრის დღეობა 10 გიორგობისთვეს არის ძველთაგან და ამ დღეს წმ. გიორგის დღეობა კი არც სომხებსა აქვთ სადმე, არც ბერძნებსა და არც რუსებსა. სომხებმა მიითვისეს რატევნის საყდარი, ბეზაკ ბარათაშვილის მიერ აღშენებული მე-17 ს. ასე იცოდნენ ძველთაგანვე სომხებმა და აკი ფეხი ვერსად მოიკიდეს! მათი სამეფოს საუკუნეთა განმავლობაში ასკი-კუკუ გაუდიოდა—ხან სად წამოსკუპდებოდა და ხან სად. მეფე ერეკლე მუდამ სომხების ლოლიაობაში იყო, სწყალობდა ეფერებოდა მოიყვანა ყარაბაღიდამ ფანახანის მიერ დევნილი ათას სამასამდე კომლი სომხები და დაასახლა სიღნახში—თელავში. მიბრძანდით და იხილეთ, თუ სადამდე მიდის სომეხთა კადხიერება—უსირცხვილობა: ძველ ქართველთა გალავნებს—ციხეებს შიგნითგართ მიადგეს თავისი საყდრები და სამრეკლოები ზედ გალავნის ბურჯებზედ წამოასკუპეს. ერევნითგან ერეკლემ მორეკა ათასამდე კომლი სომეხი და დაასახლა დუშეთში. ქართველმა თავადებმა და გლეხებმა სომხები შეიტკბეს და შეითვისეს, თავისი სული და გული ფიანდაზათ გაუშალეს და გაუმახსპინძლდნენ რითაც კი შეეძლოთ. დედამიწის ზურგზედ გაფანტულს სოხხობას არსად არ უნახავს საქართველოსთანა პურმარილი და მეზობლობა. მაგრამ ყველა ესე სიკეთე რითი გადაუხადეს სომხებმა ქართველებსა? სიტყვით გამოუთქმელი უმადურობით. 1) ქალაქის ნაცვალმა აშხარბეგ ბებუთაშვილმა 1747 წ. უღალატა ერეკლეს თბილისის მოქალაქეებიანათ და მიემხრო აბდულბეგს; 2) გაჭირვების დროს მიქელა არღუთაშვილმა სომეხმა შეადგინა ბრბო და უღალატა ერეკლეს: ოთხი წლის განმავლობაში იკლებდა თრიალეთსა, ქართლსა და ქალაქის მიდამოებსა; 3) 1795 წ. გაზაფხულზედ თბილისის სომხებმა განიზრახეს ერეკლეს ღალატი, ერეკლემ აპატია, ერეკლეს შემდეგ თბილისის სომხებმა უღალატეს გიორგი მეფეს, მათი მოთავე—სულის ჩამდგმელი იყო მდივანი მანუჩარ თუმანიშვილი, რომელმაც შეწერილი ჯარიმა ექვსასი თუმანი გადაიხადა და თავს უშველა ეგრეთვე სხვებმაც; მთელი სამეფო ოჯახი დაღუპეს სომხებმა, ჩაიგდეს ხელში ბატონიშვილების ქონება და გაძარცვეს, რუსის მოხელენი კი ხელს უმართავდენენ. სომხები მარადჟამს სარგებლობდნენ ქართველ-თავადაზნაურთა და გლეხთა გაჭირვებით და ხელითგან აცლიდნენ მამაპაპეულ სამკვიდრო მამულდედულსა, ხელში ჩაიგდეს თბილისი, თელავი, სიღნაღი, დუშეთი, ველის ციხე, მუხრანი, შულავერი, ახალგორი, ახლქალაქი და სხ. კარგათ გვახსოვს მათი ოინბაზობა საქალაქო არჩევნების დროს—თბილისში, თელავში, სიღნაღში. მტკიცეთ ვრწმუნდებით, რომ სომხები ისტორიულათ დაუნდობელნი, მუხანათი, ვერაგი, სიკეთის დაუნახავნი არიან ყველგან დედამიწის ზურგზედ. ერთი თბილისელი სომეხი ატყვა რუსეთში (როცა პეტრე III მოკვდა) მე პეტრე მესამე ვარო. ააჯანყა ხალხი პუგაჩოვივით და სახრჩობელაზედ ჩამოეკიდა. დღეს სიჩუმე არავის ეპატიება. არ ეპატიება ჩვენ მთავრობასაც, თუ ჩვეულებრ ლმობიერებას გამოიჩენს და სომხებთან საბოლოოთ საქმეს არ გაათავებს. ნუ დავივიწყებთ, რომ ერევანში სომხები დიდი ხნის მოსულნი არ არიან, ძველათგან აქ თათრის ხანები ისხდნენ, სპარსეთის მოხარკენი. 1752—1796 წლამდე კი ერეკლეს აძლევდნენ წელიწადში 40000 მანათს ხარკსა.

საქართველოს მთავრობას კი წრფელის გულით ვაფრთხილებთ ამ მძიმე დროს თვალი და ყური აფხიზლოს და სამუდამოთ ანგარიში გაუწიოს ისტორიულად დაუნდობელ მოსისხლე მეზობელსა.

დეკანოზი **პ. კარბელაშვილი.**

სომხების ველურობა ყარაბაღში

ადერბეიჯანის მთავრობამ განჯიდან შემდეგი დეპეშა მიიღო:

„ინგლის-საფრანგეთის დელეგაციის მიერ ანდრანიკისა და მუსულმანების გაფრთხილების შემდეგ, რომ მათ შეეჩერებინათ სამხედრო მოქმედება, მუსულმანები მიესდევნენ დიდ სახელმწიფოთა დელეგატებს, დასტოვეს თავიანთი პოზიციები სადაც უმკლავდებოდნენ სომხების შეტევას და თავიანთ სახლებში წავიდნენ. ბანდიტმა ანდრანიკმა ისარგებლა ამით და უბრძანა თავის რაზმს, რომელიც ოსმალელ და ადგილობრივ სომხებისაგან შესდგება, რომ ეს რაზმი უეცრად თავს დასხმოდა და დაეპყრო მეზობლად მდებარე მუსულმანთა სოფლები. იმის ბრძანებაზე ყველა სომხები აღსდგნენ იარაღით ხელში, დაეცნენ მახლობელ მუსულმანთა სოფლებს და მხეცურად ყელვბსა სჭრიან ყველას განურჩევლად სქესისა და წლოვანებისა; ასახიჩრებენ გვამებს, ქალებს ძუძუებსა სჭრიან და პირში უდებენ ძუძუწოვარა ბავშვებს. თავის გასართობად ორი ქალი სრულიად გააშიშვლეს და ისე გაუშვეს. დეკემბრის 9-ს თორმეტ სოფელს ცეცხლი წაუკიდეს. ამ ჟამად ათი ქალი ტყვედ ჰყავთ წაყვანილი. გთხოვთ ჯარები გამოგზავნოთ".

ზანგეზურის მაზრის უფროსი **მელიქნამავალიევი.** („აზერბ.").

ნახევარი საათი

მოხალისე ოფიცერთა პოლკში.

საშინელი ფუსფუსი, სირბილი, ძახილი, ჩქარი პასუხი, პატრონების და თოფების ჩხარუნი, ოფიცრების ხუმრობა მოსწრებული სიტყვა-პასუხი, ერთმანეთის გაცნობა, აი სურათი მოხალისე ოფიცერთა პოლკში, რომელიც ეხლა ეწყობა თბილისის სამხედრო სასწავლებელში.

ყველა იცინის, ყველა მღერის, თითქოს ქორწილში მიდიხარო.

მოხუცებულს კაცს ვთხოვე პოლკის კომანდირი მაჩვენე—მეთქი. მან წამიყვანა, ეს არისო, გამიშვირა ხელი, მაღალ შავგვრემან პოლკოვნიკისკენ, მეც წარუდექი: მეც ჩავეწერე თქვენს რაზმში, როდის წავალთ? ყოველი წუთი ძვირფასია ჩვენთვის; დრო კი მცირეა „არიან მსურველები?—ძალიან ბევრი: ქუთაისიდან ჩამოველით. მოხალისე ოფიცრების პოლკში როგორც გადმომცეს ჩვენი ოფიცრობა ძალიან მხიარულათ არის, ყველას სწყურია რაც შეიძლება მალე წავიდეს თავი თბილისიდან რომ მალე ფრთა გაშალოს და მტერს პირდაპირ შეხვდეს.

— საქმე ჩინებულათ მიდის; მე ყოველთვის მჯეროდა, რომ ქართველის გულში მუდამ ღვივის ეროვნული იდეალი. ეს თუ ასე არ არის შეხედეთ, და გამიშვირა ხელი ახალგაზდა მოხალისე ოფიცრებისაკენ.

მართლაც ეს ახალგაზდა, ჯანღონით სავსე ლომივით ვაჟკაცები, რომელთაც თვალთაგან ცეცხლების ნაპერწკლები სცვივა, გრგვინავს ეკავს, მქუხარებს და მზათ არის წალეკოს ყველაფერი რაც კი წინ გადაეღობება. შეურყეველი ნებისყოფა, მტკიცე სულის სიმშვიდე, შეგნებული ნაბიჯი, აი რას წაიკითხავთ ყოველ მოხალისე ოფიცერთა სახეზე.

„ან სიკვდილი ან გამარჯვება" აი დევიზი მათი გმირობისა.

ქართველი გმირია მთელი მისი არსებით და ის ვერ შესძლებს აიტანოს თუნდ სულ მცირე დამცირებაც.

ამიტომ ყველამ ღრმათ იგრძნო მტრის მიერ მოყონებული შეურაცყოფა, მწარეთ მოხვდა გულში, ჩვენი ძმების დასახიჩრება, დატყვევება. და ეს სულ უბრალოთ, უსამართლოთ უდანაშაულოთ. დიახ, ჩვენ ქართველები ვართ, ჩვენ ვამაყობთ ამითი და რომ ჩვენ ქართველები ვართ: ამას დავამტკიცებთ საქმით.

ჩვენ მივდივართ რომ უკუ ვაგდოთ ის ჩვენი მოუცილებელი ჭირი, რომელიც ეს კარგა ხანია გვტანჯავს, ჩვენ მივდივართ და თქვენ ჩვენო მამანო, დედებო, ძმებო და დებო სამშობლოვ ქედი გაგვიმაგრეთ! თქვენი ვალია შეკრათ ჩვენთან ერთათ ფრონტი.

მაშ გაუმარჯოს საქართველოს დამოუკიდებლობას, რომელსაც ყველა დავიცავთ უკანასკნელ სისხლის წვეთამდე.

გრ. წ.—ლი.

თეატრი და მუსიკა

სახელმწიფო თეატრი. დღეს დილით ოპერა „ევგენი ონეგინი". საღამოთი ალეშკოს მონაწილეობით „ფერია" (რუსალკა).

დრამა „ტარტო". ამზადებს Armand Duval-ის ახალ პიესას, „მადონა და ვაკხანკა". პიესა ამ მოკლე ხანში დაიდგმის. თემა მეტად საინტერესოა.

ქართული წარმოდგენა. ხვალ სახელმწიფო თეატრში მესამედ იდგმება ი. გედევანიშვილის ფერია-ზღაპარი „სინათლე". პირველ ორ წარმოდგენას აუარებელი ხალხი დაესწრო.

ივ. ხარაჯიშვილი მიწვეულია ევლახიშვილის საოპერო დასში. სამშაბათს 24 ქრისტეშობისთვეს თავის საგვირგვინო ნადირის პარტიაში გამოვა „მარგალიტის მაძიებელნი".

შემოწირულება

თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტმა მიიღო: 1. თავრიზის გარნიზონის ქართველ მხედართა კულტურულ-განმანათლებელი წრის თავმჯდომარის რაფ. ჩხაიძისაგან ექვსასი მან. (600) წრის ფული, 2. კახეთის რკინის გზის გამგეობისა და სამმართველოსაგან, განსვ. ა. ს. წივწივაძის გვირგვინის ნაცვლად 500 მან., 3. ექ. ნიკ. მელიქიშვილისაგან შეგროვილი საბუნებისმეტყველო და სამკურნალო ფაკულტეტების მოსაწყობად 3,300 მან., 4. ელისაბედ საგინაშვილისაგან და ელენე აბულაძისაგან 100 მან., განს. კ. მამაცაშვილის გვირგვინის ნაცვლად ერთ-ერთ სტუდენტის სწავლის ფულად, 5. ალ. ცხადაძისაგან 50 მან., ნ. მღვდლის ისიდორე მაჭარაშვილისაგან სინო ჩერქეზიშვილის სახსოვრად საფლავის კურთხევის დროს შეგროვილი 50 მან. სია: შემომწირველთა: მღვ. ის. მაჭარაშვილი 10 მან., სამსონ ქებაძე 10 მ., ალექსანდრე ნოზაძე 10 მ. და სხვებმა 20 მან.

უნივერსიტეტის გამგეობა ულრმეს მადლობას სწირავს შემომწირველ.

—

ნიკოლოზ ჭრელაშვილის ოჯახში მასპინძელსა და სტუმართა შორის შეგროვდა სუფრაზე ჩვენი გმირ გვარდიელთა ფონდის სასარგებლოდ სოლომონ ნაცვლიშვილის წინადადებით ოთხასი მანეთი (400), რომელიც გადაეცი დავალებისამებრ.

ნ. ჭრელაშვილი.

დღეს, 22 დეკემბერს, დილის 11 საათზე, ფრეილინის ქუჩაზე № 11, შესდგება არაჩვეულებრივი საზოგადო კრება

ქართულ ტექნიკურ საზოგადოებისა

განსახილველია: საშობლოსათვის ტექნიკურ ძალების დამარების საკითხი. ტექნიკურ ძალების რეგისტრაციის მიზნით ქართული ტექნიკური საზოგადოება მიმართავს საქართველოს რესპუბლიკის მოქალაქე ინჟენრებს და ტექნიკოსებს დაუყოვნებლივ მოგვაწოდონ შემდეგი ცნობები: 1. სახელი და გვარი. 2. სპეციალობა. 3. წლოვანობა. 4. სად დამთავრეთ სწავლა და როდის. 5. სად გიმსახურიად. 6. როგორი მუშაობა გიწარმოებიათ. 7. სად მსახურებთ. 8. რა ჯამაგირი გაქვთ. 9. ტექნიკისა და მრეწველობის რომელ დარგში გსურთ მუშაობა. 10. რა ბეჭდვითი ნაწარმოები გაქვთ. 11. მისამართი. ცნობები უნდა გამოიგზავნოს: თბილისი, დიდიმთავრის ქუჩა, № 70, ინჟ. ვ. კაკაბაძეს. 1—1968—1

საქართველოს რესპუბლიკის სამხედრო სამინისტროს ნებართვით

ქართული ლეგიონი

მოიწვევს მოხალისეებს

მაპულისშვილნო,

დღეს სამშობლოს თქვენი თავი სჭირია!

მსურველთ შეუძლიანთ ჩაეწერნონ დილის 10 საათიდან საღამოს 6 საათამდე ქართულ საქველმოქმედო საზოგადოების ბინაზე, სასახლის ქუჩა, ქართულ თეატრის ეზოში, სადაც ყოველგვარ პირობებს შეიტყობენ.

ლეგიონის სარდალი პოლკოვნიკი **ლეო კერესელიძე.**

იბეჭდება თბილისის პუშკინის სახელობის გიმნაზიის გამოცემა

საქართველოს ისტორია

ეპიზოდიური კურსი 2 და 3 კლასებისთვის რუსულ ენაზე. ნ. ე. სპილიოტის და დ. ი. კასრაძისა. გამოვა 1919 წ. დასაწყისში.

ხელის მოწერის ფასი 6 მანეთი. გამოცემის დაბეჭდვის და გამოსვლის დროს ფასი შეიძლება შეიცვალოს. ხელის მოწერის დროს გადახდილ უნდა იქნეს 50 პროც. ვინც ბევრ ეკზემპლიარს დაიკვეთს ფასი შეთანხმებით დაეთმობა. ხელის მოწერა ძიღება პუშკინის სახელობის გიმნაზიის კანცელარიაში (ბებუთოვის ქ. № 56 და პუშკინის ქ. № 4). 10—10

ექიმი

ივ. ვ. დემურია

იღებს ავადმყოფებს 1—3 საათ. შინაგან და ბავშვების.

მიხეილის პროსპ. № 116. სასტუმროს „ნოეს" პირდაპირ.

კერძო სამკურნალო

ინ. ა. დ. ალიქსიძის

მომსყიდველ ავადმყოფთათვის ავადმყოფებს იღებენ ყოველ დღე სპეციალისტი ექიმები:

გ. მ. რეკვავა—შინაგანი და ნერვების ავადმყოფობანი 9—11 ს.

მ. მ. ტყემალაძე—კანის და ვენერიულ.. სიფილისს. 606—914 (ლიბ) 11—12 ს.

ი. ა. ლაზარევი—საბებიო საშვილოსნო ავადმყოფობანი 12—1 ს.

ნ. თ. ანდრონიკაშვილი—შინაგანი და ბავშვთა ავადმყოფობანი 1—2 ს.

ა. დ. ალექსიძე—შინაგანი და ქალთა სნეულებანი 2—4 ს.

მ. ნ. იშხნელი—შინაგანი და ბავშვთა ავადმყოფობანი 4—6 ს.

ს. გ. ჯაფარიძე—საბავშვო ავადმყოფობანი 6—7 ს.

ი. ა. ხათრიძე—ბაქტეროლოგი სამკურნალოს ლაბორატორიისა, სადაც შეიძლება ანალიზის მოხდენა (შარდის, სისხლის, ნახველისა და სხვ.), ელექტრიზაცია, მასსაჟი, აცრა და ნემსების გაკეთება.

სამკურნალოში ღამითაც იმყოფება მორიგი ექიმი.

მისამართი: ირაკლის ქუჩა, № 6, ეგზარხოსის მოედანთან, ტელეფონი № 9—83.

სამკურნალოს დირექტორი ექიმი ა. დ. ალექსიძე.

სამკურნალო კაბინეთი ექიმის

ალექსანდრე დავითის ძის კვიკლიასი

იღებს კანისა, ვენერიულის და სიფილისით ავადმყოფებს (914-ს და 606-ს შეშხაპნება), ავადმყოფთა მიღება დილის 9 საათ. 11 საათ. და საღამოს 5 საათ. 7 საათ. მიხეილის პროსპექტი № 116, სასტუმრო „ნოე"ს პირდაპირ, ტელეფონი 14—28.

მარტის 20 გაიხსნა ახალი

სამკურნალო

უცხოელ ავადმყოფთათვის ექიმი ნ. ნ. მაკინატუბეილის და ფ. ნ. ნაზარეველიანცის

საავადმყოფოში იარსებებს **კბილის საექიმო კაბინეთი ხელოვნურ კბილების ტექნიკურ ლაბორატორიით.**

მიხეილის პროსპექტის („კიროჩნი" ქუჩ. კუთხე № 22, შესავალი კიროჩნი ქუჩიდან). ტელეფონი 10—37.

ავადმყოფების მიღება ყოველ დღე დილის 9 საათ. ნაშუადღევის 3 ს-დე.

ვენერიულ ავადმყოფების მიღება—საღამოს 4-დან—8-მდის. ქალების და ბავშვების მიღება 4—5 საათამდე.

ღარიბები მიიღებიან კვირაობით, 10—12-მდე უფასოდ.

ექიმი

ნიკ. ი. მარკვილაძე

იღებს სპეციალურად მალარიით (ციება) და მისი შედეგებით დასნეულებულთ. სისხლის ნაკლებობით, გულისა, ფილტვისა, ქარებით და სხვა შინაგან სნეულებით ავადმყოფთ ყოველ დღე საღამოთი 4—6 საათამდე.

ელექტრო-ტერაპია

მისამართი: მოსკოვის ქ. № 11. ზემელის აფთიაქის მახლობლად.

თ.—1536—50

ექიმი

პ. ტარ. ლორთქიფანიძე

დაბრუნდა ბაქოდან

მიიღებს შინაგან სნეულების და ბავშვების ავადმყოფებს ყოველ დღე დილის 9—12 საათამდე. ნაბერეჟნის ქუჩა, სახლი 11. ტელეფონი 8—19.

(თ.—1918).

გაიხსნა

ივლის საბავშვო

(მუდმივი საწოლებით)

ექიმი დონაურისა

ყოფილი ასისტენტი უნივერსიტ. თვალ ყლინიკისი ვენაში და პარიზში. ავადმყოფების მიღება ყოველ დღე, 9 საათიდან 1 საათამდე და 4—7 ნახევარ საათამდე. მიხეილის პროსპექტი № 141 (კინემატოგრაფი „აპოლო"-ს ახლო) მძიმე ავადმყოფები და საოპერაციები მიიღებიან სრულ პანსიონში.

ტელეფონი 5—97.

ექიმი

ვ. წინამძღვრიშვილი

დაბრუნდა და განაახლა ავადმყოფების მიღება დილის 11 საათიდან 1 საათამდის და საღამოს 6-დან 8-მდე. გულის, ფილტვისა და სისხლის სპეციალური. მისამართი: ელისაბედის ქ. 7, სასტუმრო „ბომონდის" ახლოს.

დოქტორი მედიცინისა

ალექსანდრე ბერიძე

კალანდარიშვილი

უფროსი ექიმი თბ. კადეტთა კორპუსისა.

ბავშვთა, შინაგან და ქირურგიულ სნეულებიან ავადმყოფების მიღება ოლოს ქ. № 3 სახლი მელიქ. აზარიანცის დილით 8—9-მდე. საღამოს 5—7. ტელეფ. № 17—21.

რენტგენის და ელექტრონის სამკურნალო კაბინეთი დოქტორი მედიცინისა

გ. მერაბოვისა

(რენტგენელოგი წ. ასისტენტი ბერლინის და მოსკოვის უნივერსიტეტების კლინიკებისა).

მიიღებს **შინაგან და ნერვიულ** ავადმყოფებს, სპეციალურად ფილტვების, **ბლექის** ავადმყოფობა (ტუბერკულოზი), გულის, კუჭისა და ბაჭებისა. მალარიის წამლობა. რენტგენოგრაფია ჩაწერით. დაბრილებს რიგს გარეშე იღებენ. ბებუთოვის ქუჩა № 23, ტელეფონი 7—92, ყოველ დღე დილის 9—1 საათამდე და საღამოს 5—8 ს.

ხაწყლებს უფასოთ.

სტამბა „ცხოვრებ[illegible] ალანდარიისა, გამოცემის შესახებ № 1.